

Brand- Ordning,

For
Den Kongelig Residens-Stad
Kiøbenhavn og Christianshavn.

FREDENSBORG-Slot, den 9de Maji Ao. 1749.

KIØBENHAVN,

Trykt hos Directeuren over Hans Kongel. Majests. og
Univ. Bogtrykkerie Johan Jørgen Døpffner.

i **S**riderich den
Semte, af Guds
Raade Konge til Dan-
mark og Norge, de Venders
og Gothers, Hertug udi Sles-
vig, Holsten, Stormarn og Dytmercken, Greve udi
Oldenborg og Delmenhorst, 2c. 2c. Giøre alle vitterligt:
at, som Vi af særdeeles Kongelig Omhu for Vores Kongelig Resi-
dentz-Stads Kiøbenhavnns saavel som Christianshavns og samtlige
Indvaaneres Frelse og Conservation, Allernaadigst have funden
for godt, at lade forfatte en nye Brand-Ordning udi forbemeldte
Vores Kongelig Residentz-Stad; Saa have Vi til den Ende Allernaadigst
ladet dertil eftersee, saavel de, om Ildbrande i bemeldte
Vores Kongelig Residentz-Stad, som om Brand-Folkene og
Brand-Compagniet sammesteds, Allernaadigst udgangne For-
ordninger af 23de Julii 1689, 15de Decembr. 1724 og 19de No-
vembr. 1734. tillige med de Øvrige derom ved Allernaadigste Re-
scripter, af Os eller Vores Høylovlige For-Fædre, ydermeere ud-
gitne Allernaadigste Befalinger, og tillige funden for godt, samme
end videre, efter Omstændighederne, at forandre, forbedre, og paa
nye udi en Samling og ved en trykt Forordning at lade publicere,
saaledes som denne Vores Allernaadigste Forordning, som Vi i visse
Capitler og Articular, efter Materiens Indhold, have ladet afdele,
ydermeere indeholder og befaler; Hvilken fra dens Publications
Dato skulle være en Regel og Rettesføer, saavel for samtlige Sta-
dens Indvaanere i Almindelighed, som og for denne i særdeelsched,
som under Brand-Ordningen ere enroullerede, eller med denne
Indseende skulle have; thi haver altsaa alle Vedkommende sig al-
ler-

serunderdanigst at rette og forholde efter det, som i denne Borets Allernaadigste Brand-Ordning, saavel om de almindelige Præcautioner, som bør være i Staden, foreskrevet og anordnet er, for derved, nest den allerhøieste GUDS Bistand, at forekomme Ildbrand og de Farligheder, samme med sig fører, som og hvad enhver i særdeleshed bør i agttage, dersom Ildsvaade, som GUD dog i Naade afvende, sig herefter maatte tildrage.

CAP. I.

Om de almindelige Præcautioner som bør være i Staden, for Ildbrande at forekomme.

I. Articul.

Om forsvarlige Skorstene, om Effer og Ildstæder, med videre.

Muurmesterne skal alvorligen være anbefalede, Skorsteenene udi alle Bygninger, lobligen og forsvarligen at opføre, vel forsynet med deres Brand-Muure paa alle Sider, og skillt fra alt Tømmer og Træverk; Og skal alle de Skorstene, som efter denne Dag blive opførte hos Broggere, Bagere, Brændeviins-Brændere, saa og andre store Huuskes Skorstene, indrettes saaledes, at de inden til, i saa kaldede Lysningen kand være 3 Qvarteer udi Quadrat, eller 16 Tomme i Bredden og 22 Tomme i Længden, alt inden til; item alle andre store Skorstene at være inden til i Bredden 16 Tomme og i Længden udi Lysningen 20 Tomme, saa og alle Rakkelvovns-Rør at være i det mindste 16 Tomme udi Quadrat; Muuren i Skorsteenen udi den første Etage, saavidt Luen spiller, skal være 9 Tomme tyk, og siden at aftage, dog saaledes, at den ikke nogensteds bliver mindre, end 5 Tomme i Tykkelsen.

Alle Riøller skal være af reen Muur, rund om 9 Tomme tyk, og Griisen over alt 9 Tomme tyk, item saaledes at Riølle Slaggene ere 2 Alen fra Griisen.

Hvilken Muurmester, som sig herimod forseer, og mindre anlægger nogen Skorsteen eller Riølle, skal derfor hver gang bøde 20 Rigsdaler.

Ellers skal og Muurmesteren være forbunden, inden han med Skorsteene kommer til Taget, under 10 Rdlrs. Straf at anmelde det for Stads Bygmesteren, som med alt dette tilbørlig Indseende skulle have.

Saa maa og ingen Skorsteene sættes eller have udaf Kledere, ved siden paa Muurene af Huusene, men inden Muurene i Huuset forvarligen opmuures og igiennem Taget at udføres.

Ilgemaade maae ey heller nogen Esse eller anden u-lovlig Ildstæd have udi nogen Fiele-Skuur, eller ved Huusene, eller andensheds bag udi Gaarden;

Men for alle saadanne forbudne og u-lovlige Skorsteene og Ildstæder, skal, hvor de findes, bødes 10 Rigsdalers Straf.

Derforuden skal saadanne u-lovlig befundne Skorsteene og Ildstæder, strax afbrydes og gandske casseres.

Hvor Vindovne udi Værelser findes, der skal enten sættes Steen eller legges Blis 3 Qvarter uden for Kaffelovns Døren, for at forekomme Fare af Ild, som fra Døren kunde udfalde.

2. Articul.

Om Brædde-Gable og Fiele-Skuure, Altaner og Svaler, saa og om Ved-Hammere samt Tommers og Bræders Henstabling.

Da det og fornemmes, at her i Staden findes Mængde af Gable og Baghuuse med Bræder beklædte, Fiele-Skuure, Altaner og Svaler i Gaardene med andet deslige meere, der alt, helst da de fleste af disse Ting skal være tterede, meget forøger Ildbranden; Saa ville Vi hermed alvorligen have budet og befalet, at ingen Bygninger her i Staden efter denne Dag maa beklædes med Bræder, eller Skuurer af Bræder opføres, under Straf fra 20 Rdlr. til 100 Rigsdaler efter Bygningens Bestaaffenhed og Eyerens Tilstand; Ey heller maa de Fiele-Gable og Skuure, som allerede findes opbygde, herefter af nogen repareres naar de blive brostfaldige, være sig under hvad Prætext det skee kunde, under forbemeldte Straf baade for Eyeren og de Haandverks-Folk, som sig dertil lader bruge, men i det Stæd, naar slige Gable og Skuure eller Be-

klæd-

Flodninge af Bræder imellem Huusene, ikke længere uden Hicp kunde staae; og Egeren igien ville see sit Huus forsynet, skal det stee med Muur og Bindingsværk, hvormed Politie-Mesteren og Stads-Byggesteren skulle have nøye og tilbørlig Indseende; Og paa det de til visse derom kunde blive underrettede, skal Tommer- og Muur-mestere være pligtige at angive for dem, naar deres Arbeide af nogen til saadanne Bygninger bliver forlangt, og ey tilforn derved foretage sig noget. Men de med Bræder beklædte Gable, samt med Tiere overstrøgne Fiele-Skuure, som enten af Stads-Byggesteren, eller ved derom giørende Brand-Inquisition befindes for Ildbrand meest farlige, skal inden Aar og Dags Forløb efter denne Bores Allernaadigste Anordnings Dato at regne, nedtages og forandres.

Skulle det ved Inquisition befindes, at nogen Altan, Svale, Bræde-Gable, Fiele-Skuur eller Beklædning af Bræder, imellem Huusene var bleven opsat eller repareret, efter denne Bores Allernaadigste Forordnings Datum, da skal samme u-opholdelig nedtages og forandres, og Vedkommende derforuden tillige betale den Straf, som tilforne er meldt.

Og som store Stabler Brændeveeds-Hensætning under aaben Himmel imellem Huusene her i Staden, eragtes meget farlig for Flyve-Ild eller Funker i u-lykkelige Tilfælde; Saa skal alle Bryggere, Bagere, Brændevlins-Brændere og andre, som have stor Forraad af Brændeveed, være tiltænkte, efter enhver Pladses og Gaards-Ruums Lejlighed, at bevare deres Brændeveed udi indlukte Ved-Hamre under Teglhængt Tag, eller i deres Huuse, for at forekomme Ildsvaade, og maa i særdeleshed ingen Fyrre- eller Elle-Brændeveed i deres Gaarde, mindre op til Naaboernes Huuse, under aaben Himmel henstables, Men bør forsynes med Teglhængte Skuure.

Ligesom maa de Haandverks-Mestere, som arbeide i Træe, og have store Quantiteter af Tommer- Materialier til Haandverkernes Fortsættelse, ikke henstable samme i deres Gaarde under aaben Himmel; Ligesom det ikke heller skal være Garverne tilladt at opstable deres Tørb i de saa kaldede Tørb-Kammer op til Huusene, alt under tilbørlig Straf, om anderledes befindes.

Endelig forbydes og, at ingen Fyrre og Tommerlast, Bræder og deslige, maa opsættes inde i Staden imellem Huusene, men alleene paa de dertil indrettede og privilegerede Tommer-Pladse, ved Toldboden; under Straf af 100 Rdlr., halvparten til Politie-Cassen, og den anden halve Part til Convent-Huusset, efter Borets derom gjorde Allernaadigste Anordning af 28. Martii 1732.

3. Articul.

Om Bager-Ovne, Kull og Kull-Tønder.

Alle Bagere, saavel som andre der Bager-Ovne til deres Huus- Behov have og bruge, bliver hermed under alvorlig Straf anbefalede, Brand Muurene, hvormed saadanne Ovne ere omgivne, altid vel og forsvarligen at holde ved lige og alle Mangler og Brev, som derpaa kunde findes, strax og uden ald Forsømmelse at lade i Stand sætte, saa at, dersom nogen Mangel paa samme Bager-Ovne og deres Muurverk skulle befindes, skal de, som brødigge ere, paa 10 Rigsdaler derfor straffes, og ikke tillades at bage eller bage lade, førend samme Mangler løbligen ere færdig gjorde og forbedrede, og fornøvnede Straf tilbørligen betalt; Naar nogen Bager herefter lader opføre nogen Bager-Ovn, skal han være forbunden at forsyne samme med dobbelte Gevelster over Ovnen; Og skal Stads-Bygmeisteren, naar nogen Bager-Ovn først anlægges og oprettes, dermed tilbørlig Indseende have, at de saaledes opsættes, at Huusset kand være uden Fare, og tillades ikke nogen samme Ovne at bruge, førend de af Stads-Bygmeisteren ere dygtig befundne, og hans Attest derom fremvises.

Og som det forhen er fornummen, at til endeel Bageres Huuse her i Staden skal være fast intet Gaards-Rum, saa at ved ulykkelig Ildbrands Baakommelse ingen Spønte der kand indkomme; Saa er det ved Allernaadigst Resolution af 28de April 1739. fastsat, hvorledes med deslige Bager-Gaarde skal forholdes, og maa det herefter ikke tilstædes fremmede i deslige Huuse at indrette Bagerier og dem dertil at bruge, men naar Enke eller Børn, Nærningen i samme Huuse vil og kand fortsætte, da skal det dem ey nægtes; Si.

Ligeledes maa en heller Bagerie, som fra deslige Stæder skal forflyttes, udi nogen anden Gaard anlegges, førend Gaards-Nummet af Stads-Bygmeisteren og Brand-Officianterne, med Gaardens øvrige Belejlighed dertil er beqvem befunden, og af Øvrigheden approberet.

I det øvrige skulle og enhver Bager anskaffe sig tvende Kaaber-Tønder at svale deres Kull udi, under Straf af 4 Rigsdaler. Og maa de under 2 Rdlrs. Straf ikke slaae Kullene af deres Tønder, førend de tvende gange 24 Timer der udi haver staaet.

Der som nogen Bager findes, sig at understaae at sælge Kull foruden saadan Omgang, og forinden de udi Kaaber-Tønderne ere saaledes i tvende gange 24 Timer svalede, da skal han derfor bøde udi Mølt 10 Rigsdaler. og om nogen af Bagerens Folk sigt skulle begaae, og sælge af Kullene, førend de, som meldt i 48 Timer ere svalede, da skal Bageren selv dog være ansvarlig og betale ovenskrevne Mølt, imod Regres til den af hans Folk, som sig dertimod forsee; Saa skal og udi hver Bagers Huus i det ringeste være i Forraad 6 Læder Spande, under 1 Rdlrs. Straf for hver af dem, som fattes, naar paa ættes, efter de Bagerne den 23de Junii 1683. Allernaadigst forundte Laugs-Articlers Indhold.

4. Articul.

Om Brændeviinsbærkers, Farveriers og Sæbesnyderiers Indretning, samt Omgang med Oliers og andre deslige Tings Raagning.

Brændeviins-Brændere, Farvere, Vedike-Brøggere, Pottemagere og andre, blive ligeledes alvorligen anbefalede, at have lige Omhu for deres Ildstæder, hvor de deres Handteringer bruge, og sig dermed i alle Maade forholde saaledes, som om Bagerer er meldet, under lige Straf og Nærings Forbud, om deres Forsømmelse ved Inquisitionen findes eller af Naboerne angives.

Derforuden skal og med Brændeviins-Brænderes Huuse, Berker, Kiøller, Ildstæder, og Bedhamre, i alle maader forholdes, efter de under Dato 27de Oct. 1741. Allernaadigst meddeelte Laugs-Articlers 18 og 19 Posters Tilhold, og Stads-Bygmeisterent

sterven og Brand: Officianterne være pligtige dermed Indseende at have og Visitation foretage, paa lige Maade som med Bager-nes eller andre Ildstæder.

End viidere skulle de, som Sæbesyderier her i Staden, efter Borens Allernaadigst meddeelte Privilegier have indrettet, være til- tænkte derfor vedborlig Omsorg at drage, at baade til deres Olie- Møller og Sæbesyderier bequemme Huuse indrettes, saa at de for Ild- bebrand kand være vel forvarede, efter derom udgangne Allernaadigste Forordning af 2 Ide Februarii 1682. dens 1te Articul.

Ligemaade ville Di Allernaadigst, at naar nogen foraar- sages Veeg, eller Tiere at kaage og handtere, da skal slikt uden Huu- sene, paa fri Plads forrettes, under 2 Rdlrs. Straf for hver Gang det befindes nogen sig herimod forsee; Og skal ellers alle, som nogen Salpeter, Olie, Firnik, Terpentin eller deslige over Ilden vil kaage og forarbeide, dermed varligen og omhyggeligen omgaaes; Skulle nogen Ulykke derover foraar- sages, straffes de Skyldige for saadan deres Skiodesløshed efter Lovens 6te Bogs 19de Capitel 2den Articul.

5. Articul.

Om Brøggerier, Kiøller, Brøgger- og Bager- Sven- nes, samt Maltgiøreres Tilsyn med Ilden.

Alle Brøgger- og Bager- Svenne, saavel som og Maltgiørere, skul- le idelig god Agt paa Ilden have ved deres Brøgværker, Øvne og Kiøller, og maa de ikke lade Maltet ligge for nær Kiølle- Størnen eller Griisen; Saa tit de Kiøllen tømmer, skal de og sam- me flittig og vel reengjøre, saa og imidlertid de malter, steds have en Tonde Vand ved Kiøllen staaende, saavel som og have ved Haan- den 2 eller 3 Læder Spande, tilligemed een færdig Haand- Spønte paa 22 en halv Tomme lang og 2 en halv Tomme vied, under 1 Rdlrs. Straf for hver Gang det ikke derhos befindes. Og der- som ved Folkenes eller Svennenes slette Baretagt, Søvnagtig- hed, Drukkenstab eller anden Forsømmelse og Skiodesløshed, nogen Ildsfare eller Skade skulle foraar- sages, skal de efter Sagens Bestaaffenhed enten erstatte Skaden om de dertil Middel have, el- ler

ler og straffes med Fængsel paa Vand og Brød nogen vis Tid, eller og dømmes til Fæstnings- Arbejde deres Livs- Tid, alt efter Sagens befindende Omstændigheder; Ellers skal og alle Brygger- Gaarde af Brand-Officianterne aarligen besigtiges, om Skorsteenene, Kiedel-Gruberne, samt Kiøllerne ere saavel forvarede at derved ey nogen Ulykke skulle kunde forarsages; Og skulle da befindes, at nogen Fare derved er at befrygte, da skal Eyermanden strax formeenes at brygge om Brøstfeldigheden er paa Skorsteenene, eller paa Kiedel-Gruben, og at giøre Malt om den er paa Kiøllen, indtil saadant forsvarligen er bleven repareret.

I det øvrige skal og Politie-Mesteren, tillige med Stads-Bygmeisteren med alle i forefrevne Articler ommeldte Ildstæders, Bager-Ovnes og Kiøllers Anlæggelse, samt Tommers Henstabling, Skuurer og Bedhamre ic. god Indseende have.

6. Articul.

Om Kiøbmands Vares Bevaring.

Alle Kiøbmand og andre, som med Hør, Hamp, Tiere, Bægg, Tran, Terpentin, Svovel, Salpeter, og andre saadanne Vahre handle, advares hermed alvorligen, at de ingen Hamp eller Hør lader u-bunden og aaben ligge, mens udi Fade pakkede, eller med Haardekken overdragne, varligen holde og tildække, saavel som Bæggene, Tieren og de andre forbemeldte Vahre udi Pakhuuse, eller hvor ingen Pakhuuse haver, paa beqvemme Steder henlægge, hvor ingen Ild, eller Lys nær ved bruges, saa at om nogen Ildsvaade paaKOM, de saaledes kand være forvarede, at deraf ingen større Skade eller Ulykke, end ellers stee kunde, forarsages skulle, under 10 Rigsdalers Straf, om nogen med dette at efterkomme forsummelig befindes.

7. Articul.

Om Kæbflagerens Hamps Bevaring og om Heglen ved Lys.

Kæbflagerne, som deres Hamp udi deres Huuse her i Staden forarsages at have, skal tiltænkte være samme Vahre i god

Forbøring at holde, under lige Straf som tilforn om Kiøbmandene meldet er; Saa skal og alle og enhver strængeligen og alvorligen være forbuden, nogen Hør, Hamp eller Blaar ved Fys at hegle, hvis nogen derimod befindes at handle, skal den have forbrudt hver Gang 4 Rdlr. enddog deraf ingen Ulykke er kommen.

8. Articul.

Om Forsigtighed med Krud.

Ingen her i Staden, i hvo de ere eller være kunde, maa udi deres Huuse eller Logementer have meere end 10 Skaalpund Krud, og det paa deres Koster eller andre Steder øverst udi deres Huuse; Til hvilken Ende ved derom udgangne Allernaadigste Forordning af 9de Novembr. 1680. er bevilget, at de som sælger Krud, maa det udi Børes egne Krud-Taarne lade forvare, hvor de det efter Haanden, som det kand bortselges, kand lade afhendte; Det samme haver og alle andre at i Agt tage, som med Krud omgaaes. Men skulle nogen befindes imod saadan Anordning med Krud at handle og omgaae, skal de have forbrudt 1000 Rdlr. hvoraf halvparten skal betales til Børes Søe Øvøst-Huus, og den anden halve Deel til Børes Land-Militair-Etats-Pensions-Cassa, saa og derforuden af Børes General-Fiscal tiltales, som Børes Mandaters Foragtere.

9. Articul.

Om Skorsteenenes Føyning, og de forsømmelige Indvaanere at straffes i Brand-Sessionen.

Broggere, Bagere og alle andre deslige, som meest Ild bruge, skal være pligtige at lade deres Skorsteeene, saa og Raffelovns Rør i det mindste hver siette Uge feje og renovere; De øvrige af Indvaanerne, skal lade deres Skorsteeene, som jævnlig bruges, fire Gange om Aaret, og de andre som ikke saa ofte bruges to Gange hver Aar i det mindste feje og renovere, alt under 10 Rigsdalers Straf for hver Gang de det forsømmer; Men dersom nogen Ild udi Skorsteeenen opkommer for saadan Forsømmelses Skyld, skal den som brodig findes betale til Straf 20 Rdlr. enddog Naboerne ingen Skade derved er bleven tilføyed.

Skul.

Skulle nogen U-lykke eller Skade deraf forarsages, da skal saadanne skodesløse Personer desuden straffes derfor efter Lovens og Borens Allernaadigste udgangne Forordninger.

Imidlertid paa det vis Efterretning om de U-villige og Forsømmelige kand have, skal Stadens bestilte Skorstensfejere, som hver i sit District skal holde rigtige Bøger over alle Skorsteene, være forpligtede, under deres Tjenesters Fortabelse, rigtig at optegne de Skorsteene, som ikke ere fenede og rensede, saa og de som de ellers befindes farlige, og efter denne Brand-Ordningens Indhold, u-lovlige og derpaa hver halv Aar indlevere tvende Fortegnelser, den eene til Magistraten og den anden til de Committerede udi Brand-Sessionen; Hvorefter bemeldte Brand-Session haver at dictere og lade exseqvere Mulkten for Skorsteenes Fejnings Forsømmelse, lige saabelsom alle andre imod denne Borens Allernaadigste Brand-Ordning begangne Forseelser, af hvad Jurisdiction den Skyldige end og maatte være.

10. Articul.

Om Skorstensfejernes Pligt.

Skorstensfejterne skal være tiltænkte saa mange Folk at holde, som Byens Indbaanere til Fornøjelse og uden Paaklage kand betteues med, som de da og skal være forpligtede, alle og enhver, som deres Tjeneste behøve, efter Begjæring i deres Huuse at besøge, og baade aarle og Silde villigen og uden Ophold betteue. Og dersom Skorstensfejterne ikke strax efter første Bud Skitning eller Tilsigelse forskaffer de fornødne Folk til at feye, skal de derfor bøde 2 Rigsdaler med mindre Skorstensfejeren bevist, samme Tid at være saa mange andre Stæder til Fejning bestilt, at det ikke til den forlangte Tid kunde skee, u-agtet han havde gjort sin Flid dertil, og ellers var forsynet med saa mange Folk, som han burde holde.

Saa skal de og Skorstenene hvortil de bestilt vorder, flittigen og forsvarligen feye og reengjøre, under 10 Rdlr. Straf om de det ej nøagtigen forretter, og nogen U-leylighed formedelst deres Forsømmelse og slette Fejning skeer.

Til hvilken Ende Skorsteensfejrerne og skal have flittig Tilsyn med deres Folk paa de Stæder, hvor de til at seye vorder bestilte, saa skal og Mesterne for sine Folkes Skibdesløshed være pligtig at staae til Ansvar, imod Regrets til hans Folk.

Ingen af Skorsteensfejrerne maa af nogen begiere eller anminne for en Skorsteen udi et Loft højt Huus at seje og reengiorre, meere end 10 Skilling, for en to Loft høy en Nagsmark, og saa fremdeles efter Huusets Højde.

Saa snart Idebrand opkommer, skal alle Skorsteensfejrerne desforuden være forpligtet, i hvilket Qvarteer udi Staden Ilden end og maatte være, med samtlige deres Folk, Svenne og Dreng sig derhen at forsøye og efter Brand-Sessionens Committerede, deres, eller andre vedkommendes Anviisning, forrette hvis fornøden eragtes dennem at befale.

Ingen af Skorsteensfejrerne maa reyse her fra Staden, eller nogen Nat blive deruden for, uden Ober-Præsidentens Permission, og at de det tillige anmelder for Politie-Mesteren, og Brand-Directeuren, under 2 Rdlr. Straf for hver Dag, saa og for hver Dag de længere udebliver end i Permissionen er tilladt.

II. Articul.

Om enhver Huus-Ejeres eller Beboeres Pligt og Tilsyn med Ild og Lys, saa og om Raqvetter og Svermere.

Alle og enhver Huus-Fædre og Huus-Modre, være sig af hvad Stand og Condition de være maatte og kand her udi Staden, skal haade selv, og deres underhavende Tienere og Tjende, Mand- og Qvindes-Personer saavel som de i deres Huuse Boende eller Logerende, være anbefalede med Ild og Lys altid varligen og agtsom at omgaaes, og Husbonden eller Barten alvorligen derover holde, og dermed god Indseende have.

Og maa ikke nogen, Lys paa Vegge, Borde, Benke, eller andensteds, u-agtsom kline, under 4 Rdlr. Straf, om mindste Tegn deraf nogen sinde kand findes, endskjønt ingen U-lykke deraf er forarsaget. Ligeledes skal det og være alle og enhver alvorligen forbuden om Nattetide ved Senge, eller ved Senge-Gardiner at hentesse

sette Pns; saa og at røge Tobak paa Senge; eller i Hør-Boeder, i Stalde, i Stald-Kamre, i Bærksteder hvor Spaaner findes, eller paa andre farlige Stæder, hvor Føeder, Hør, Hamp, Fieder, Høe eller anden Materie findes, som Ilden lettelig fatter, alt under forbemeldte Straf, om nogen befindes derimod sig at forsee.

I Synderlighed skal og enhver slittig og nøye Indseende have, naar noget om Natten eller Dagen ved Maltgiøren, Brøggerie, Bagerie, Slagterie, Tøvet eller i andre Maader skal forrettes, at da ingen Skade derved skeer;

Ej heller skal de tilstæde deres Folk og Tjende, om Aftenen eller Nattetide, udi Stalde, paa Løfter eller andre farlige Stæder med Pns, uden udi tillukte Lygter vel forvaret, at omgaae, under I Rdr. Straf til Angiveren, og skal dertil altjaa udi hver Gaard og Huus, hos hver derudi boende Familie, aldtiid have en Lygte, og ved Visitationen, som herefter befales, eftersees hvorledes Lygterne befindes.

For hver Horn derudi fattes, eller er i Stykker, skal gives til Straf 10 Skilling Danske, og Lygten om den ellers er ubrugelig i sig selv, gandske calleres, og hvor aldeles ingen Lygte findes, gives til Straf 1 slet Daler.

Aligemaade skal enhver af Stadens Indbaanere være pligtige at drage Omsorg for, at Ild og Pns over alt i deres Huuse om Aftenen bliver slukt og forvaret, saa at ingen Ildsbaade derover skulle foraarfages.

Ingen maa understaae sig ved Dag eller Nat, at skyde eller kaste Raqvetter og Svermer, imellem Huusene eller paa Gaderne under 4 Rdr. Straf for hver Gang nogen herudi betreffes, og i Mangel af saadan Strafs Betaling, og efter Forseelsens Bestaafsenhed, da at straffes i Følge Forordningen af 8de Decembr. 1685. med Citadellet eller Børne-Huuset, eller og med Hals-Jernet, efter Forordningen af 22de Octobr. 1701.

12. Articul.

Om Straf for Skiodesløshed og Uagtksomhed 2c.

Bevindes nogen i forestrevne Maader forsætlig viis Ildsbaade at foraarfage, eller dertil Anledning at give, da skal de uden ald

Maade straffes paa Livet, gælde de vedkommende Skaden, om de dertil Middell have, og ellers lide videre efter Lovens 6te Bogs 19de Cap. 1ste Articul pag. 991. Og de som det af Skiodesløshed eller U-agtsomhed begaae. Item de Tieneste-Folk eller Haandverks-Svenne og Dreng, som ved deres Skiodesløshed med Ild og Lys, eller Tobaks-Smøgen forarsager nogen Ildbrand, bøde Skaden om de det formaae, (foruden de i Brand-Ordnungen dicterede Mulcter) eller i dets Mangel straffes paa Kroppen med Fængsel og Arbeide efter Lovens 6te Bogs 19de Cap. 2den Art. p. 992. Nemlig: Mand-Folkene udi Citadellet og Qvind-Folkene udi Spinde-Huus til Arbeide deres Livs-Tiid at hensættes.

Og hvo som truer, eller undsiger nogen med Brand, skal efter Lovens 1ste Bogs 23de Cap. 1ste Art. pag. 146. af Øvrigheden fængsles, indtil han stiller Borgen saaledes, at hans Bederpart kand være forsikret.

CAP. II.

Inqvifitioner angaaende de i første Capitul ommeldte Poster.

13. Articul.

Om de aarlige Inqvifitioner hos Indvaanerne.

Paa det ald tilbørlig Opsigt med alle foransførte Poster kand have, da skal af Politie-Mesteren, Stads-Hauptmanden og Brand-Majoren, med øvrige Committerede udi Brand-Sessjonen aarlig om Michaeli - Tider, eller strax derefter forordnes nogle af Brand-Svennene, som udi de denem anvisende Quarterer om forskrevne Poster skal inqvirere, alting eftersee, og derfor uden tillige eftersee hvorledes i Særdeleshed Høe og Halm, saavel som Kull, Torv og Brandevad paa Loftterne bevares, at det ikke for nær op til Skorsteene legges, men en vis frie Distance der imellem lades, saa at det kand være foruden Fare, og derpaa i alle Maader drive, paa det denne Anordning sin Effect tilbørligen erlanger,
og

og Børes Allernaadigste Bille vil sømmeligst efterleves. Hvis Fauter og Forsælsler de da ved Visitationen befinde, haver de alvorligen at tilholde de Bedkommende strax at rette og bedre, og derfor uden for Brand-Sessionens Committerede oprigtigen strax at tilkiende give hvent som brodig er befunden, eller noget af det i Brand-Ordingen foreskrevne maatte mangle, paa det de derefter udi Brand-Sessionen kand vorde indkaldet, og de forfaldne Bøder uden videre Process indfordrede.

Og haver ellers forbemeldte Brand-Sessionens Committerede, at give Stadens Ober-Præsident og Magistraten behørig Efterretning om, hvorledes alting ved disse aarlige Inquisitioner er befunden, og paa hvad Maade de Skyldige for deres Forsælsler ere anseete.

Paa det og, at med Alting i samme Visitation skikkeligen kand tilgaae, skal Brand-Mesterne og Brand-Svømmene, enten nogle af Ober- og Under-Officererne over Borgerstabet i det Qvarteer hvor Visitationen stæer, tilføyes med dem at omgaae, eller og tvende udi samme Qvarteer boesiddende Borgere, der selv Gaarde og Eendomme have, som Inspecteurer og Ober-Tilsynsmænd dem adjungeres.

Der som nogen Forsælse udi deres indgivende Forretning skulle blive fortted at anmelde, og siden ved een eller anden Leylighed aabenbaret, da skal Brand-Mesterne og Brand-Svømmene være forpligtet at betale den Straf, som den Skyldige ellers burde have erlagt, og derfor uden for deres U-rigtighed tilbørligen i Brand-Sessionen mulcteres.

CAP. III.

Om Brand-Needskaber med videre.

14. Articul.

Om Brand-Needskab som bør være til hvert Huus.

Udi alle Gaarde og Eendomme her i Staden, indtagen gemeene af fattige Folt iboende Leys-Boeder, enten de af Evertmeent

incændene selv, eller Levere beboes, skal paa Huus-Eyerens Bekostning holdes efter Proportion af deres Grund-Taxt, nemlig: Af de, som staae under 500 Rigsdaler i Grund-Taxten, beregnes af hvert hundrede Rigsdaler tvende gode Læder Spande.

De andre som staae for 500 Rigsdaler og derover udi Grund-Taxten, beregnes for hvert hundrede Rigsdaler een god Læder Spand, og derforuden udi hver af samme Gaarde een lang og behændig Stie, og een god Brandhage, samt een Trakt og een Strippe, for at ose det udfatte Vand med i Tønden paa Sluffen (foruden hvis Brand-Needskab ellers tilforn i andre Articler er anordnet hos Brøggere, Bagere, Maltgjørere og andre at bør findes.)

Hvilke Brand-Reqvisita alle skal være tegnet med Quarterets Navn og Huusets Matriculs Nummer.

Og skal ved den udi nest foregaaende 2det Capitul Allernaadigst befalede Inquisition nøje eftersees, om disse forordnede Brand-Reqvisita allevegne hvor de bør findes, ere tilstæde og i forsvarlig Stand, og om noget maatte fattes eller og findes u-brugelig, da skal for hver Spand, Stie eller Hage, som maatte findes at mangvere, eller at være u-brugelig, bødes første Gang 12 Skilling, anden Gang 24 Skill. og saa videre dobbelt op, saa tit Huus-Eyerne derudi brodige findes; Men for Trakt og Strippe bødes for hvert Stykke 1 Mark for hver Gang det fattes; Hvilket Brand-Needskab tillige med de ved hver Huus anbefalede Engter, som efter den 29de Articul for Huusene skal udhænges, altid skal følge og forblive ved Huusene, naar de sælges, bortlejes eller afhændes; Og maa ej derudi for Skatter eller Gield, skee nogen Udpantning.

15. Articul.

Om Kirkerne og andre publiqve Huuses, saa og Bagternes Brand-Needskab.

Derforuden er forordnet, at ved Kirkerne her i Staden, saa og ved Raad-Huusets og alle andre publiqve Steder, samt Bagterne, altid udi Bereedskab skal have og holdes efterfølgende publiqve Brand-Needskab, som skal være fordeelte paa efterskrevne Steder:

I.)

1.) Høst Brand=Majoren.

Jagt-Spønten med sit Tilbehør og Slanges.	
Læder Spande	12
En mindre Spønte.	
Læder Spande	4
Haardekkener	4
Broer	12
Stier	6
Hager	4
Nok Stier	3

2.) Vor Frue=Kirke.

En stor Spønte med sine Slanges.	
En Anbringer med Tilbehør.	
Læder Spande	50
Vand-Kar med Jernbaand	2
Stier	4
Brand-Hager	3

3.) Hellig Geistes=Kirke.

En stor Spønte med sine Slanges.	
En Anbringer med Tilbehør.	
Læder Spande	30
Vand-Kar med Jernbaand	2
Stier	3
Brand-Hager	3

4.) St. Nicolai=Kirke.

En stor Spønte med sine Slanges.	
En Anbringer med Tilbehør.	
Læder Spande	50
Vand-Kar med Jernbaand	2
Stier	4
Hager	4

Ⓔ

5.)

5.) Trinitatis-Kirke.

En stor Spønte med sine Slanger.	
En Anbringer med Tilbehør.	
Læder Spande	30
Brand-Stier	3
Brand-Hager	3
Band-Kar med Jernbaand	2

6.) St. Petri-Kirke.

En stor Spønte med sine Slanger.	
En Anbringer med Tilbehør.	
Læder Spande	50
Brand-Stier	4
Brand-Hager	4
Band-Kar med Jernbaand	2

7.) Reformerte-Kirke.

En stor Spønte med sine Slanger.	
En Anbringer med Tilbehør.	
Læder Spande	24
Band-Kar med Jernbaand	1
Stier	3
Brand-Hager	3

8.) Vor Frelseres-Kirke.

En Spønte med sine Slanger.	
En Anbringer med Tilbehør.	
Læder Spande	30
Band-Kar	2
Stier	4
Hager	4

9.) Raad-Huuset.

En stor Spønte med sine Slanger.	
En mindre Spønte.	

En

En Anbringer med Tilbehør	
Læder Spande	100
Stier	6
Brand-Hager	10
Band-Kar	2

10.) Beyer-Huusset.

En stor Spønte med sine Slanger.	
En Anbringer med Tilbehør.	
Læder Spande	12

11.) Christianshavns Børne-Huus.

En stor Spønte med sine Slanger.	
Læder Spande	30
Stier	2
Hager	2
Band-Kar	1

12.) Christianshavns-Broe.

En stor Spønte med sine Slanger.	
En Anbringer med Tilbehør.	
Læder Spande	24
Stier	3
Hager	3

13.) Gvarnisons-Kirken.

En stor Spønte med Slanger.	
Læder Spande	10
Stier	1
Hager	2
Band-Kar med Jernbaand	1

14.) Ernh-Berket ved St. Nicolai-Kirke med sit Tilbehør af Slanger med videre.

15.) Evende Pram-Spønter i Canalerne med deres Tilbehør.

Derforuden have Vi allernaadigst forordnet, at ved de Militaire Bagter, skal findes 6 bequemme løbende Spønter med deres Slanger, og ved hver 4re Læder Spande, nemlig:

Den Første ved Hoved-Bagten.

Den Anden ved Charlottenborgs Slots-Bagt.

Den Tredie ved Vester-Port.

Den Fierde ved Nørre-Port.

Den Femte ved Holmen.

Den Siette ved Nyeboeder.

End videre ere følgende Kongelige Spønter, som udføres ved Ildebrande.

1.) Holmens.

En stor Spønte med sine Slanger.

En Anbringer med Tilbehør.

Læder Spande

8

2.) Tøj-Huusets.

En stor Spønte med sine Slanger.

En Anbringer med Tilbehør.

Læder Spande

72

Stier

2

Brand-Hager

2

3.) Nye-Boeders.

En stor Spønte med sine Slanger.

En Anbringer med Tilbehør.

Læder Spande

14

4.) Væst-Huusets.

En stor Spønte med sine Slanger.

En Anbringer med Tilbehør.

Læder Spande

17

Stier

2

Hager

2

Band-Kar med Jernbaand

2

5.)

5.) Malt- Møllens.

En stor Spønte med sine Slanger.	
Læder Spande	36
Brand-Stier	4
Hager	2

6.) Proviant-Gaardens.

En Bram-Spønte med sine Slanger.	
Læder Spande	18
Stier	2
Hager	3
Band-Kar	2

Hvilke forbemeldte Spønter alle skal bruges i Nøds Tilfælde; Men de Spønter og Brand-Needstaber, som ere forordnede at skal holdes ved Børs Kongelige Slotter, Christiansborg, Rosenborg og Charlottenborg forbliver ved Slotterne, og holdes i Reserve saa ofte nogen Jld i Staden paakommer. Endelig er og de a parte Compagnie-Spønter som skal være til Assistance, naar behøves.

16. Articul.

Om Inventario over Brand-Instrumenterne.

Paa alle forbemelte publiqve og Huus-samt Compagnie Brand-Instrumenter, med alt hvis videre dertil hører, skal have et rigtig Inventarium og Specification ved No. og paa hvert Sted hvor de findes og udi Nøds-Tid land afhæntes; hvilket Inventarium in Originali skal altid være udi Ober-Brand- og Vand-Commissionen, og paa Raadstuen, og Bieparterne deraf findes hos Brand-Sessionen, og de trende ældste Stads-Capitainer, saavel som hos Directeurerne over Brand-Needstaberne og Spønterne.

17. Articul.

Om Brand-Directeuren og om det publiqve Brand-Needstabs Tilsyn.

Særdeleshed skal Brand-Directeuren og Vice Brand-Directeuren saaledes idelig og stittig Tilsyn med de publiqve Brand-

Brand=Reedskaber, Vand=Karrere, Spønterne og Anbringerne have, som de dertil vil svare og tilbørligen stande til rette, om alting ikke saa ferdig og vel i Stand findes, at det udi paakommende Nød kand gjøre den Tierneste som udkræves, hvorføre i sær den yrkkelige Brand=Directeur skal staae til Ansvar; til hvilken Ende han og Spønterne og alt andet Brand=Væsenet vedkommende, selv under Forvaring paa de dertil anordnede Stæder skal tage, og dermed idelig god Tilsyn have. Skulle noget af Brand=Reedskabet forkommes eller sønderbrødes, eller og Spønterne ved Brug blive beskadiget, skal Directeuren strax dærom forsynne sig med Brand=Officererne, Brand=Mesterne og andre Vedkommende, deres Attest, hvorefter han forderligst det tilkøende giver for Politie-Mesteren og Stads-Hauptmanden, og de begge tillige med Brand=Directeuren conjunctim at requirere det fornødne hos Borens Ober-Brand-Commission, eller andre, som det tilkommer Reparationen at bekoste, og siden attestere, at det Manqverende er anskaffet og sat i vedberlig Stand.

I sær skal og Brand-Majoren altid hos sig holde visse Spønt-Mestere og Svenne efter den 49de Articul, som Slangerne kand viide at regiere, og være strax parat med Hest og Jagt-Spønten.

Saa skal og Brand-Majoren eller Directeuren, tillige med Vice Brand=Directeuren begge selv strax begive sig til Ilden, saa snart Ild paakommer, og besørge at fornødne Anstalter blive gjort til dens Løskelse, hvorom videre herefter bliver forordnet i de følgende 5te og 6te Capitler.

18. Articul.

Om Stadens publicke Brand=Reedskabs Visitation, saa og om Mynstring.

Alle Stadens publicke Brand=Reedskaber skulle i det mindste tvende Gange om Aaret, eller og hvert fjerding Aar, om fornøden eragtes, paa den Dag som Ober-Brand- og Vand-Commissionen det lader foranstalte, af Borens Politie-Mester, tillige med Stads-Hauptmanden, een af Magistratens Middel og tvende af de 32 Mænd, som til at sidde i Brand-Commissionen ere forordnede, samt

samt nogle Ober- og Under-Brand-Mestere udi hvert Qvarteer visiteres paa forbeholdte Stæder, og skulle da nøye eftersees, om alting i god Stand holdes, og efter det forfattede Inventarium udi alle Maader forsvarligen findes conserveret; Og hvad som da, enten paa Spøyterne eller det øvrige Brand-Redskab behøver at repareres, skal betimeligen af Politie-Mesteren, Stads-Hauptmand og Brand-Directeuren conjunctim requireres at sættes i Stand.

Og paa det ydermeere Bished kand have, at det publicke Brand-Redskab bestandig er i behørig Stand, saa og at det fornødne Mandskab, som behøves ved Spøyterne stedse er complet, samt i hvad Stand Brand-Compagniet ellers findes; Saa skal alle Brand-Folkene tillige med de Staden tilhørende Spøyter og Brand-Reqvita, herefter som sædvantligt været haver, tvende Gange om Aaret nemlig noget efter Paaske og Michaeli stotte Tid, mynstres af Bores Ober-Præsident, i Overværelse af General-Bygmeisteren, Politie-Mesteren, Stads-Hauptmanden, Brand-Majoren og Vice Brand-Directeuren; Hvilken Mynstring udi Bores Ober-Brand- og Vand-Commission, med Overlæg af Ober-Præsidenten, skal berammes.

Hvorledes i det øvrige skal forholdes med forestrevne Brand-Folkes Antagelse, med videre Brand-Compagnier i Særdeleshed vedkommende, bliver videre forordnet her efter udi det 5te Capitel.

CAP. IV.

Om Ildbrands-Eilsælde, og hvad enhver Pligt derved skal være.

19. Articul.

Om Ansfrig og Allarm som skal gøres,
naar Ildsvaade opstaar.

Derfom nogen uhykkelig Ildsvaade (den GUD dog naadeligen
afvende) skulle paakomme, det være sig om Nat eller Dag,
da

da skal den eller de, som udi Huuset hvor Ulykken begynder, tilstæde ere, strax et stort Anstrig til Naboerne gjøre.

Skulle Beboerne af samme Huus hvor Ilden optændes, den fordølge og selv ville see at læste, og det hender sig (det Gud naadeligen afvende) at Ilden ved Fordølgning toeg overhaand, skal samme Huusets Beboere paa skarpeste Maade anses med Mulct af 10 Rdlr. for en Skorstens Brænding, og naar det er i et Huus, da 20 Rdlr. at betale, eller anden Straf at lide, fordi han ikke strax haver angivet Ilden for Brand-Majoren eller Directeuren, hvor hen strax Bud skal sendes, da desforuden og sendes Bud til de nærmeste Militaire-Dagter, hvor Spøtter findes hensadte, saa og til Officererne ved Borgerkabet som boe næst Ilden, paa det de, med de udi alle Compagnier anstaffede smaa Slange-Spøtter kunde komme til Hielp.

Skulle det og hende sig, at en fremmed angav nogen fordulgt Ild til Brand-Majoren, Politie-Mester og Stads-Hauptmanden, da skal samme Person, som hos alle trende haver været, nyde til Recompence 4 Rdlr. som den, der Ilden ville fordølge, foruden anden Straf skal betale.

Ligeledes skal alle Huus-Ejere, eller de som beboe Huusets nederste Stuer, paa det skarpeste være tilholdte, ej at forlade deres Huuse, naar Ildbrand i Nærværelsen entstaar, under høj Straf, men alle Tider et par Mennesker der at blive tilstæde som kand anvise Brand-Folkene, der ikke er Huusets Trapper og Gange bekendte.

20. Articul.

Om Taarn-Bægternes Pligt og om Klemten.

Bægterne eller Kurerne paa Vor Frue, St. Nicolai og Vor Frelseres Kirke-Taarne, skal saasnart de nogen Ildsfare fornemmer, om Natten eller Dagen, strax uden ald Forsømmelse med Storm-Klokkerne klemte, og dersom Ilden om Natten paa kommer, en stor Lygte med Lys udi, paa den Side som Ilden udi Byen optændt er, paa en dertil ordineret Stang udhænge, til et Tegn omtrent at eftersee paa hvad Stæd i Staden Ildsnøden

nøden er, saa at de, som til Ilden at dempe ere anordnede, sig derhen kunde forføye, hvorpaa de flittigen agt skal give, og det ikke ved Søvnagtighed, eller i andre Maader forsømme;

Bægterne under Livs Straf anbefales, og ellers efter den Maade Ilden til eller aftager, hastig eller langsom, at klempte indtil den gandske er dempet.

Udi de andre Taarne, haver Klokkerne og Graverne illemaade strax at klempte, naar de saadan Ildsbaade og Fare fornemmer.

Og dersom Ildsbaade om Dagen skulle paaKOMME, haver Bægterne sig med klempten paa samme Maade at forholde, og en Fahne eller Flag paa den Side af Taarnet udbænge, hvor Ilden i Staden er optændt; Til hvilken Ende tvende af Bægterne ogsaa aldtid om Dagen ved Taarnet skal oppasse.

Og skal Brand-Majoren, tilligemed Vice Brand-Directøren og Bægter-Compagniets Officerer, vexelvis efter Tour og imellem dem giørende Aftale, flittig inquirere udi Taarnene, om Taarn-Bægterne ere paa deres Poster, og holder Flag, Lygte og Fyhrtoy i vedborlig Stand.

21. Articul.

Om Natte-Bægteres Pligt og Allarm.

De anordnede Natte-Bægtere paa Gaderne, skal under deres Bestillings Fortabelse, og Straf udi Fængsel paa Vand og Brød, om de enten ved deres Fraværelse, eller i andre Maader det forsømmer, forpligtede være, strax naar de nogen Ildsfare fornemmer, paa de dennem anbefalede Poster, og ellers andensteds udi Staden, Allarm at giøre og Folkene allesteds udi Huusene med Banken paa Dørren opvække, samt med et sært imellem sig sluttet Tegn og støden udi Fløyten, de neste Bægtere det tilkiende give, og de derefter de andre, derhos raabende: Brand, Brand udi den Gade eller Stræde Ilden findes antændt, som derved fra en til anden bør raabes, at det saaledes det snarest mueligt er ved dennem over alt udi Staden kand kundgiøres hvor og paa hvad Sted Nøden er, da og strax een af de nærmeste Bægtere skal være forplig-

ted at henløbe til Directeuren over Brand-Værket, og til Vice-Directeuren, saavelsom til Ober-Præsidenten, Politie-Mesteren og Stads-Hauptmanden, og dennem derom advarer; Iligemaade, og een til Commendanten og til den øverste Admiral og til Holmens Cheff, samt og een til Bagten paa Raadhuiset, og til de Militaire Bagter hvor Spønter ere forordnede; Saa have de og Lygterne paa Gaderne strax at antænde omstændt det kunde være Maanestkin, og ellers ingen Lygter skulle antændes;

Hvilke de siden skulle slukke, naar det er overstanden, om det da er lyst;

Hvorned Bægter Inspecteuren og Lieutnanten sittig Indseende skal have, og sig ellers til det Sted hvor Ilden er, som andre Borgerlige Officerer forsøye.

22. Articul.

Om Bægternes og adskillige andres Pligt ved Ilden.

Derneft skulle og de forordnede Gade-Bægtere være forpligtede, saasnart de have gjort Allarm, og antændt Lygterne paa deres Poste, samt indfatt deres Bevæhr i Borger-Bagten, eller udi nest beliggende Huuse, at forsøye sig til Ilden, og der, indtil de beskiffede Brand-Folk ere samlede (da de igien strax efter Politie-Mesterens Anordning, forsøye sig til deres Poste, eller hvor han dennem maatte henbefale) med ald Fliid gjøre deres beste, Spønterne med deres Slinger og Rør vel til Ilden at bringe, skaffe Vand udi Spønterne, hvor det best udi en Hast kand erlanges, og dermed continuere det meeste dennem mueligt er, efter de tvende af Borgerstabet tilstædeværende Under-Officerers og Brand-Mesterens Anordning og Befaling, indtil nogen af Øvrigheden og andre Stadens Officerer, samt Directeurerne over Brand-Værket med de beskiffede Assistenten der tilkommer, hvis Ordres de da alle, baade Brand-Mestere og Svenne, samt de ved Bagt-Spønterne ordinerede Soldater og Matroser, udi alle Maader have at følge og parere udi hvis dennem bliver anvist at forrette, under høyeste Straf, om de ved deres U-hørsomhed imod Brand-Directeurerne, eller

eller egenfindig Forretning, nogen Confusion eller Forvirring skulle forårsage, hvormed Politie-Mesteren og Stads-Hauptmanden skal have god Tilsiun, og de Egenfindige eller Selvraadige strax lade arrestere.

23. Articul.

Om Brand-Bagten, og Raadhuis-Spønten.

Naar den paa Raadhuset forordnede Brand-Bagt, enten ved Bagternes Advarsel eller Klokkernes Klemptning, fornemmer Ildsbaade at være paakommen, haver de strax Trommen at lade røre til Allarm og sig u-fortøvet til Ilden forsøye, hvor da de Bagthavende tvende Borger Under-Officerer med deres Mandskab, stæden rundt om besætter, indtil flere dennem til Assistance commanderet vorder, og imidlertid stitteligen afværge, at intet u-nyttigt Folk sig til Branden indtrænger.

Ilgemaade skal den paa Bagten værende Brand-Mester med sine Brand-Svenne, den ved Raadhuset staaende Spønte med sine tilforordnede Løder Spande, strax til Ilden føre, hvorudf og nogle af de nærmeste Bagtere dennem skal hielppe, og derfor sig strax, naar de paa deres Poster ved Huusene have giort Allarm, og Pngterne antændt, til Raadhuset Tiligen forsøye, og deres Sevæhr og Morgenstjerne der saalænge nedsætte, at de baade der og siden ved Ilden desbedre kand hielppe, indtil andre af de tilforordnede Brand-Folk tilkommer.

24. Articul.

Om de andre Bagt-Spønter.

De ved Hoved-Bagten, Charlottenborgs-Slots-Bagt, Nørre- og Vester-Portes Bagter, Holmens- og Nye-Boeders Bagter, forordnede Spønter, skal ligeledes strax, og saasnart nogen Ildsbaade opkommer, frembringes til Ilden ved behøvende Mandskab af Bagterne, som skulle pligtige være derved at forblive, og under Commando af de ved hver af disse Spønter bestiftede Spønt- og Straale-Mestere arbejnde indtil de Brand-Folk, som derved ordineres, kunde blive samlede.

25. Articul.

Om Vand-Sluffer og Vand til Ilden at føre.

Saa snart Klokken Klempter eller Ildbrand fornemmes, skal alle Bryggere, Bagere, Slagtere, som Heste holde, saavel som Møllere og Hyre-Rudske med deres Heste og Sluffer, Vand udi Tønder, vel fulde, slittigen forskaffe, som de af Magistraten ordinerede Oldermænd, og Formænd skal befordre, og Opsium have, at ingen udebliver under 10 Rigsdalers Straf; Og skal Oldermændene og Formændene om anden Dagen derefter give Politie-Mesteren tilkiende, hvem som har været forsømmelig, at de derfor tilbørligen kand vorde straffet, og Boderne til Brand-Cassen erlagde; Saafrømt de ikke selv derfor vil stande til rette som vedbør; Broggerne, saavel som alle de andre forbemeldte, skal ellers have Bielder paa deres Heste, at de kand høres, og Vand-Tønderne skal være kiendelig tegned med enhver Mands Navn og No. paa det enhver, naar Ildbranden er forbit, kand igien finde sin egen Tønde, og ingen Ophold skal forboldes imedens Ilden varer.

26. Articul.

Om deres Belønning, som bringer de trende første Tønder Vand.

Who med det første Vand til Ilden ankommer, skal have til Belønning at forvente 2 Rigsdaler. Den dernest efter 1 Rdlr. Og den tredie 1 slet Daler.

27. Articul.

Om Brand-Redskabets Tilførsel.

Vognmændene skal uden ald Forsømmelse med deres Heste møde ved den enhver af demnem anviste Spoyte, saa og efter den Inddeeling som imellem Vognmændene gjort er, eller ved hver Brand-Mynstring, eller i Brand-Rullerne gøres, uden Ophold tilføre Spoyter, Anbringere, Vand-Kar, Brand-Stiger, Ild-Hager, Broer og Haardekkener, hvilke de, som saadant i Forvaring haver, strax haver at lade dem følgagtig være.

Og

Og skal OIdermanden for Vognmands-Lauget hermed tillige maade uden nogen Forsømmelse Opsigt have, og alting vel befordre og tilskynde, samt de Udeblivende om anden Dagen for Politie-Mesteren angive, at de ogsaa tilbørlig kand blive straffede, efter de Vognmændene den 5te Martii 1683. Allernaadigst forundte Laugs-Articlers 21de Post, nemlig at bøde 10 Rdlr. som til Brand-Cassen skal være forfalden, og derforuden at have sin Laugs-Rettighed forbrudt, ined mindre OIdermanden selv derfor vil stande til rette.

Med nogle af deres Vogne skulle ellers Vognmændene saavel som andre af Stadens Indbyggere som Heste og Vogne holde, paa samme Tid holde til Side paa et frit Sted, omtrænt hvor Ildsnøden er, hvor de ingen, som ved Ilden haver at bestille, eller Vand-Slufferne, Karrene og Spøyterne kand være i Veyen og til Forhindring, paa det at de af dennem som til deres Guds Besværgelse begieres, kand bekommes og strax være tilreede.

Ellers ville Vi og, paa det at ikke Spøyterne eller Anbringerne skal kløre sammen paa en Hob, eller Vognmændene som fører Brand-Reedstaberne skal stoppe Passagen, eller være enten Vand-Slufferne, eller de ved Ilden Arbeidende til Forhindring, at Politie-Mesteren ved sine Betiente skal lade dennem anviise, hvor de i nærmeste Gade kunde holde beleylig og i Reserve, indtil det maatte eragtes fornøden, enten ved Brand-Adjutanten, Brand-Mestrene eller nogen anden, at lade enten Spøyter, Anbringere, Vand-Kar, eller noget af Brand-Reedstaberne afhente.

28. Articul.

Om Vand-Mesterens Pligt.

Vand-Mestrene med deres Svenne, skal saasnart Storm-Klokken høres, sig strax til det Sted hvor Ilden er, begive, Vandet i Huset anviise hvor det er at finde, og Hanerne paa Vand-Reidderne saaledes dirigere, at Vandet sluttet og til det Sted hændtes hvor Nøden er, under deres Bestillings Fortabelse og anden alvorlig Straf om de herudi forsømmelig befindes; Saa skulle de og deres Betientere udi saadanne Tilfælde forpligtede være, aldmuelig Tjeneste at præstere, og derfor ikke tillade nogen lang udråd

Ves Rense sig at paatage eller nogen Nat fra Staden forblive, men sig efter den 12te Punct udi den Instrux som Vand-Mesterne den 20de Novembr. 1680. Allernaadigst er givet udi alle Maader forholde.

29. Articul.

Om Lygter for Huusene.

Foruden de publicque Lygter, som Bægterne antænde, skulle og alle og enhver af Indvaanerne her i Staden overalt og i alle Gader, til desbedre Lysning for den som forbie passerer med Vand og Brand-Redskab til Ildbranden, og for andre U-leyligheder at forekomme, strax og saasnart Allarm formerkes, for den underste Etage af hver Gaard og Huus lade udhænge een eller flere Lygter med Glas for, som skal hænges paa dertil for i Veyen fastgiorte Kroge eller Stifter, saaledes at for et Huus paa 5 Fag og der under, skal udhænges een saadan Lygte, og for de Gaarde eller Huuse som ere større, skal udhænges 2 eller 3 Lygter, i Proportion af Gaardens Størrelse, og skal disse Lygter være indrettede efter den Model som Brand-Sessionens Committerede dertil anvitser; Hvortimod det forbydes at sætte Lys i Vindverne, som hid indtil udi Ildbrands Tilfælde er skeed.

*12 fete lygter
7 8 funder*

Forsømmer nogen, naar Allarm om Ildbrand er giort, saaledes at udhænge Lygte, bøde derfor een slet Daler, og skal Politie-Mesteren ved Bægterne, og ved sine Betiente herpaa lade nøye give agt, at sligt af alle og enhver hvsømmeligst vorder efterlevet.

30. Articul.

Om Indvaanernes Pligt med Vand for Dørrene at sætte.

Alle og enhver af denne Stads Indbyggere, som have Vand i deres Gaarde og Huuse og boe i de nærmeste Qvartereer ved Branden, skulle naar de fornemme Ildsbaade at være optændt, det snarreste mueligt er, enhver for sin Dør, udi det mindste forskaffe en Tønd med Vand eller meere om Leyligheden det saaledes tilstæder, og hvor Gadernes Leylighed det tillader, da et godt Kar med Vand, og

og dersom Vandet deraf bliver taget, det strax igien lade fylde, i Synderlighed om det er nær ved Branden. Og skal Politie-Mesteren ved sine Bettente nøye lade inquirere, hvorledes denne Allernaadigste Anordning af Indbyggerne i Tilfælde af Ildbrand efterleves.

Saa skal og Stads-Hauptmanden lade ud-commandere nogle Borger-Patrouller, som herudi kunde komme Politiet til Hielp; Hvilke Patrouller skal paaminde dem, som findes forsømmelige, og antegne de Modtvillige, som for deres Efterladenhed hvergang skal bøde i Rdlr.

Ligeledes skal disse Patrouller have nøye Indseende med, og anmeldte om nogen forsømmer at udhænge Lygter for Huusene, paa det de Efterladne derfor kand blive anseet og straffet.

31. Articul.

Om Vand paa Loftterne, og Tag-Renderne at tilstoppe, hvor Ilden er nær.

Saa skal og alle, naar Ildsfare opstaaer, særdeeles hvor Ildet er nær, have nøye Indseende med, at deres Loft-Lemme og Luuger holdes tillukte, og lade bære nogle Spande Vand paa Loftterne for at have i Beredskab i fald Ilden i en Vindstede eller andensteds antændte, det da af den der værende Person kunde udslukkes; Ligeledes skal de lade deres Tag-Render i needløbet stoppe, og Renderne med Vand fuld bære, paa det de Sunker som falder paa Taget og Renderne kunde udlækkes.

32. Articul.

Om Orden ved Ilden, og om Tilfyn med vedkommende i Ildbrands Tilfælde.

Paa det alle Ting uden Confusion hos Ilden desbedre kand forrettes, da skal Bores Politie-Mester, Stads-Hauptmand, Stads-Ræmmeren, og Aldermændene for Bryggerne, Bagerne, Bognmændene, Møllerne, Slagterne og Prammændene, samt Formanden for Hyre-Rudskene, sig strax, saa snart det klempter, hen til det Sted hvor Ildsfaren er, forsøye; Saa skal og alle Stads-

Stads-Captainer, Lieutenanter, Fændricher og andre Offi-
 cerer sig til deres Allarm-Pladser begive, og der den Anstalt
 gjøre, at Brand-Vagten strax med mere Mandskab forstærkes,
 hvor da nogle af bemeldte Stadens-Officerer, som dertil af Stads-
 Hauptmanden beordres, sig ogsaa til det Sted hvor Ildsvaa-
 den er, have at forsøye, og alle der, efter det som Politie-Mesteren
 og Stads-Hauptmanden enhver anordner, og eftersom Fornø-
 denheden det udtræver, alle Ting efter denne Brand-Ordnings-
 Indhold at besørge holdt i Orden. I sær skal og Borger-Offi-
 cererne flittig Opsigt have, at den Gade eller Stræde hvor Ild-
 debranden er, saavel som de derpaa grændsende Gader og Stræder
 rund omkring vel besættes, og ingen tillades der forbie at komme,
 uden de som til Ilden at lædse eller derved at arbejde, ere anord-
 nede; Iligemaade skal de og god Tilsiun have, at fattige Folk,
 som af Ilden betrængte ere, deres Guds og Formue ikke af slemme
 Tyvagtige og Vanartige Mennesker forrykkes, og derfor ingen
 med noget flytte Guds at lade passere, med mindre de kiendes og
 kand gjøre Forklaring om hvem de vedkommer, og hvor de dermed
 hen ville, hvortil da nogle af Vægterne ved hver Ende af Gaden,
 hos Borger-Vagten, af Politie-Mesteren eller Vægter-Office-
 rerne, skal være beordret at oppasse, som efter den om Vægterne
 den 26de Julii 1683. Allernaadigst udgangne Forordnings 19de
 Articul samme Folk, uden nogen Belønning, skal følge til det Huus
 hvor de det henføre, og tilholde de godt Folk udi hvis Huus Godset
 indføres, at de det udi god Siemme og Forvaring for de Nødlidende
 tager, og ikke fra sig til nogen levere, uden til dets rette Eyermand,
 hvorføre ogsaa Vægterne samme Huus skulle antegne, og det strax
 om anden Dagen paa Politie-Cammeret for Politie-Mesteren an-
 give, paa det de Nødlidende det kunde faae at vide, og deres bier-
 gede Guds igien bekomme; Befindes nogen med saadant Guds sig
 at ville forstikke eller bortbegive, skal han antastes og straffes som
 han var grebet med aabenbare Tyverier, og Vægterne, som med
 hannem ville dølge, anses som Tyvs Medviidere.

Skulle nogen det hos sig biergede Guds ville dølge, eller be-
 nægte, skal han betale til Eyermanden dobbelt saa meget som
 God.

Godset er værd, saa og derforuden erlegge sine tre Mark, og lide som for vitterligt Tyverie efter Loven.

33. Articul.

Om hvem der videre ved Ilden haver at forrette.

Foruden Politie-Mesteren, Stads-Hauptmanden, Brand-Directeuren, og Vice-Brand-Directeuren, tillige med de forordnede Brand-Cadetter, samt de udi foregaaende Articul ommeldte Borger-Officerer og Stadens Betiente, som ved Ilden at møde, ere forordnede, skal og Bores Commandant i Kiøbenhavn, og Bores øverste Admiral ved Bores Holm, eller udi deres Forfald en anden Høy Officer, samt Bores Ober-Præsident, derhos være tilstæde, for tillige med de Committerede i Brand-Sessionen og ved Brand-Væsenet at consulere, og i fornøden Tilfælde see dem med Soldater og Matroser understøttet.

I sær skal Bores Ober-Præsident have øverste Commando over alt Borgerskab og Brand-Folk, med hvis videre, som i det efterfølgende 5te Capitel 46de Articul bliver forordnet.

34. Articul.

Om Dpløb paa Gaderne, og de som intet have ved Ilden at bestille.

Paa det at de ved Spønterne arbejdende, ikke skal blive hindrede udi deres Arbeide ved indtrængende Tilskuere; Saa ville Vi Allernaadigst have befaleet, saasom Vi og hermed strængeligen og alvorligen befaler, at naar nogen Ildsbaade her i Staden paa kommer maa tugen ørkesløse Folk, Mands eller Qvindes Personer, enten sinaae eller store paa Gaderne omløbe, langt mindre sig udi de Gader og Stræder hvor Ilden kunde være optændt, lade finde; Saa maa og ikke nogen udi Carosser paa samme Tider i Gaderne omkiøre, for at hindre de Personer, som til Ilden at dæmpe, og de dertil hørige Spønter og andet Brand-Redskab, at betiene ere bestikkede; Ej heller maa nogen, det være sig Militaire eller Civile, som dertil ikke ere forordnet, anmasse sig ringeste Commando, eller sig ved Stedet hvor Ildbrand er, til

Hest eller Foeds lade finde; Og skal Borens Politie-Mester dermed god og flittig Indsende have, som han dertil agter at svare; Ligesom og Stads-Hauptmanden skal lade udcommandere nogle Borger-Patrouiller som Politien med Flid skal assistere, og paagatte, at Gaderne holdes frie til Passagen, samt fra Ilden bortjage saadanne u-nyttige Tilskuere, som sig der kunde indfinde.

Saa skal og de paastodende Gader med Borger-Vagt stærkt besettes, dog ikke alt for nær ved Ilden at postere Vagten paa det ikke Sponterne og Vand-Clufferne skulle hindres.

Derfor nogen, der ikke ved Ilden haver at bestille, skulle ville opsætte sig imod Politiet, eller Borger-Patrouillen, skal de have Magt til dem strax at lade anholde og bevare, enten i neste Vagt, eller paa Raad-Huset, at de siden tilbørligen kand blive anseete og straffede.

Og ville Vi ellers saadanne Personer, som sig imod dette Borens alvorlige Forbud paa Gader og Stræder udi Ilds-Nød lader finde, særdeels have straffet, nemlig: De af dem som Middel have skal give til Brand-Væsenet 10 Rdlr. andre gemeene Folk, Børn og Tjeneste Tyende, haver Borens Politie-Mester at lade paagribe, og til neste Corps de Garde henstikke, hvor de skal imodtages, og i Arrest forblive, indtil om anden Dagen, da enhver skal betale 1 Rdlr., som Forældre og Husbønder for deres Børn og Tyende, som i sligt Tilfælde antreffes, skal erlægge, og skal desforuden disse Børn og Tyende straffes paa Vand og Brød i nogle Dage.

Derfor ellers nogen inden for den posterede Vagt sig søger at indtrænge og hannem des formedelst nogen U-lynlighed maatte tilflyde, have den sig det selv at tilskrive.

35. Articul.

Om dem som tillades at passere for at
hjelpe deres Venner.

Og skal de udi Ilds-Nøden bestæde, deres Slegt og Venner som dennem med Raad og Daad søger at assistere og hjelpe at redde, ikke dermed være formeent, at de jo naar de sig hos den ved Stedet forordnede Borger-Vagt angiver, fri og ubehindret med
de.

deres Folk og Arbeids-Bogne maa passere; saa og, om nogen sin Diener og Bud udstikker at erkjendige sig om Ildens Bestaaffenhed, at det jo og maa tillades dem saalænge at passere, at de derom Underretning kand bekomme; Mens saasnart det er skeed, da strax være tilholden sig hiem igien at forsøye, eller være lige Straf med de andre forbudne Personer undergIVEN. Men i det øvrige skulle enhver som intet hos Ilden haver at bestille, efter nest foregaaende Articul, blive hiemme i deres Huuse og Baaninger, strax forskaffe Lygter for deres Huuse efter den 29de Articul, saa og sørge for, at de efter Haanden skaffer saa meget Vand i Tønder og Kar for deres Dørre til Hielp at slukke Ilden med, i Følge foregaaende 30de Articul, som de kand afftæd komme; I særdeleshed og at holde god Vagt med deres Huuse, saa og efter den 31de Articul have Tilsyn med deres Tag-Luger og Rønder, til videre U-lykke og Skade at forekomme.

36. Articul.

Om Gvarnisonens- og Søe-Folkets Allarm-Plads.

Vores Milice og Gvarnisonen, saavel som Vores Søe-Folk ved Holmen, haver, strax Allarm formerkes og Trommen vøres, at forsøye sig hver til sit anordnede Sted, og der forblive indtil Ilden vorder slukt, saa at ingen af dem sig derfra, uden Commandantens og Admiralsens expresse Ordre og Befaling maa begive, eller paa andre Gader og Stræder lade finde, under høieste Straf.

37. Articul.

Om Borger-Compagnierne og deres Allarm-Plads;

Om Compagnie-Spøsterne; Om det Compagnies Borgers Pligt, i hvilket Ilden er kommen; Og om Vand-Posterne.

Alle Stadens Compagnier, undtagen det hvorudi Ilden befindes, som derfor forstaaes, formedelst Tilsyn og Redning Skyld af deres Huuse, haver saasnart Ilds-Nød paa kommer, sig hver til sin anordnede Allarm-Plads at begive med deres behørig Bevehr, hvor ud af Stads-Hauptmanden og Capitainerne ud-

commanderer saa mange som efter Nødens Størhed og Stedets Udbrævelse, til Gaderne at besætte, fornuoden eragtes.

Borger-Compagniernes Allarm-Pladse, ere som følger:

For Øster = Qvarteer,
St. Nicolai Kirke - Gaard.

Strand = Qvarteer,
Amager - Torv.

Snarens = Qvarteer,
Gammel - Torv.

Bester = Qvarteer,
Band - Kunstien.

Nørre = Qvarteer,
Gammel - Torv.

Klædeboe = Qvarteer,
Vor Frue Kirke - Gaard.

Friemand's = Qvarteer,
Graag Brødre - Torv.

Rosenborg = Qvarteer,
Ved Nørre - Port.

Riøbmager = Qvarteer,
Trinitatis Kirke - Gaard.

St. Annæ = Qvarteer,
Kongens Nye - Torv.

Christianshavns = Qvarteer.
Paa Torvet sammesteds.

Naar saaledes Compagnierne forsamles, skal hver Sang og paa hver Allarm-Plads holdes Tvende Compagnie - Spøyter i Reserve, paa det om nogen andensteds i Staden Ild skulle op-tændes, dermed kand giøres fornuoden Resistence, indtil de store Spøyter kand anbringes. Og haver den Capitain som først om

Ilden bliver videndes, sig strax med Spønter og fornøden Mand-
skab did hen, hvor Ilden er, at begive, og Assistance hos de andre
Capitainer som ere ham nærmest requirere, saa og strax Stads-
Hauptmanden derom underrette, paa det han med Bedkommende
Land føre de fornødne Anstalter til at assistere ved Ilden.

Saa skal og de Borgere, som boe længst borte i det Qvar-
teer hvor Ilden er, og hvis Huuse ingen synderlig Fare er expone-
ret, møde eller lade møde for sig med Brand-Spande, dermed
Bandet i Spønterne at øse, eller paa Losterne at bære.

Ligemaade skal de som boe Ilden nærmest, holde deres
Brand Spande, Stiger og Brand-Hager i Beredskab, at sam-
me strax kand være ved Haanden naar behøves, hvormed Bor-
ger-Officererne af det Qvarteer, hvor Ilden er, skal have god og
flittig Indseende, og enhver til sin Forretning anvise.

De øvrige Borgere, som de nye anskaffede Segeldugs An-
bringer-Slanger til de publiqve Vand-Poster er betroed, eller
som ere ordinerede i Nødstilfælde at møde ved bemeldte Vand-
Poster for at pompe, skulde ved opkommende Ildsbaade u-forts-
bet forsøye sig hver til sin Post, og der forrette alt hvis denem
af deres Officerer befales.

Og skal til disse publiqve Vand-Poster, saavel som til de Po-
ster, der staaer ved Canalerne, ordineres tvende af de nærmest
boende Kiældermænd eller Værtshuusholdere, som strax naar Al-
larm skeer, skal forsøye sig til Posterne at pompe og anraabe de
forbifarende Sluffer; Hvorimod disse Kiældermænd skal være fri
for Brand-Bagt, og for at møde paa Allarm-Pladsene. Men
ved de andre Pomper, som ved Holmens-Folk i Canalerne
nedsættes, forordnes Matroser til Pompning.

38. Articul.

Om Straffen for de andre Borger-Compagnier,
som ej møder paa Allarm-Pladsene.

Enhver Borger og Indvaaner som driver Borgerlig Næring,
skal naar Ildsbaade paa kommer, enten selv eller ved en anden
Person møde paa den ham anviste Allarm-Plads (det Qvar-

teers Borgere undtagen hvor Ilden er nærmest, som i forrige Articul meldt er) og Officererne saavel som Borgereskabet, skule nøje fuldbyrde og efterkomme de Ordre, som demnem af Stads-Hauptmanden gives.

Findes nogen, det være sig Officeer eller Borger, herudi efterladen, skal samme for saadan hans Efterladenhed og Forsømmelse paa Bøder til Brand-Væsenet mulcteres, nemlig: om det er en Officeer, da een til to Rigsdaler, og om det ikke er en Officeer da 2 til 4 Mark.

Men om nogen skule vise sig gienstridig, eller opsætsig imod Stads-Hauptmanden, eller deres foresatte Officerer, da derfor aparte at stande til Rette efter befindende Omstændigheder. Ingen af de under Borger-Compagnierne staaende, maa sig fra sin Post begive, førend Ilden er dæmpet, og det af Stads-Hauptmanden, eller Capitainen befales, alt under lige Straf, om nogen befindes derimod at handle.

39. Articul.

Om Favnsætteres, Korn-Drageres, og Prammændenes Pligt.

Savne-Fogderne, og Korn-Skriveren, skal og forpligtede være at tilholde Favnsætterne, Læsserne, og Korn-Dragerne, strax til deres anordnede Spøyter sig at begive, og deres Tieneste at forrette, efter Directeuren over Brand-Vædskeet hans Anvisning og Ordre;

Iligemaade skal og Prammændene med deres Folk tilreede være, om Stedets Bessaffenhed det saa udkræver, eller i andre Maader deres Baader behøves, derpaa at buyere Pram-Spøyterne fra et Sted til andet; Til hvilken Ende de have at ordinere tvende Baade til hver Pram-Spøyte, for dermed strax, saasnart det klempter, Pram-Spøyterne til det behøvende Sted at forskaffe, saavel som og ellers uden nogen Modsigelse paa Anfordring lade være følgagtig de Baade og Pramme, som maatte behøves, og med samme forrette hvis dem befales.

Pram-

Brammændene skal til den Ende som før er meldt, med deres Folk sig hos Ilden altid lade finde, om deres Tjeneste behøves, under Straf om de derudi forsømmelige findes, fra 1 til 2 Rigsdaler.

40. Articul.

Om Reserve Brand-Folk.

Alle, saavel fremmede, som de Danske i Kiøbenhavn arbejdende Muur- og Tømmer-Svenne, som ikke ved en af Spøysterne ere enrøllerede, og derfor kaldes Reserverne, skulle være pligtige, saasnart Ild opkommer, og derom bliver gjort Allarm og Anstrig, det være sig Nat eller Dag, at forføye sig paa den for Reserverne anviste Samlings-Plads, med deres Ører, Haurer og Bræk-Stænger, og aldeles ingen at tilbage blive, om de end stoede i Vores eller andet publicke Arbeide, saavelsom omsider, efter Anvisning troeligen forrette ved Ilden hvils dennem enten af de Committerede udi Brand-Sessionen og ved Brand-Bæsenet, eller deres Officerer vorder befaleet, alt under Straf af 2 Rdlr., for hver Gang de maatte udeblive; Men, dersom det beviises, at nogen forsætlig og modtvillig udebliver, da maa han ikke bekomme noget Arbeide hos nogen Mester i Staden; Dog ville Vi ikkun have dette forstaaed om de Arbeids-Folk, som ere ved Vores Arbeide i Staden selv, inden dens Volde, men ej uden for Staden.

41. Articul.

Om Afløsning fra Ilden.

Engen i hvo det er, af dennem som ere anordnede ved Ilden at Arbeide, eller Vand til Ilden at støre, eller nogen Tilsyn eller Forretning derved haver, maa sig derfra begive under tilbørlig Straf, førend Ilden aldeles er dæmpet, og de Forlov bekomme fra dem som Befaling over dem derved haver.

Skulle og Ilden ikke saasnart kunde dæmpes, at det gøres fornøden, at de Arbeidende og Bagten først afløses, da haver Stads-Hauptmanden med samtlig Capitainerne, Brand-Directeuren, og Vice-Brand-Directeuren, samt Brand-Mesterne, derom for-

nøden Anordning at gjøre; Men dersom det, efter oberstandue Fare, skulle findes fornøden Vagt ved Brandstedet at holde, haver Brand-Directeuren derom med Stads-Hauptmanden at conferere, eller Ober-Præsidentens Ordre indhente;

Hvorefter Stads-Hauptmanden haver at forordne de fornødne Officerer og Mandstab til at holde Vagt, og Directeuren for Spøyterne at ordinere de Spøyter med deres Brand-Mestere, som ved Brand-Stedet skulle forblive. Og maa ingen Afløsning iblant Borger-Compagnierne foretages, mindre Borger-Vagten reent ophæves, førend Stads-Hauptmanden derom vedberlig er bleven underrettet. Dog saasom Borens Ober-Præsident er autoriseret at anordne og befale alt hvad saavel til Ildens Dæmpning, som siden efter, skal foretages; Saa haver Stads-Hauptmanden og Brand-Directeurerne om alt dette at indhente hans Ordre.

42. Articul.

Om Forsigtighed med Brand-Redskab, og anden Forhold ved Ilden.

Ingen maa fordrifte sig noget Huus at bortbryde, eller nedrive, større Fare at forekomme, ej heller nogen Abning nest Ilden at gjøre, enten med Tagsteenes Aftagelse, eller med nogen Savl eller Beg, at igiennem bryde, førend saadant tilforne af den Tilstedeværende Øvrighed vorder befalet; Saa skal ogsaa alle og enhver, alvorligen være anbefalet, med Læder Spandenes, og andet Brand-Tøys Redkastelse, forsvarligen at omgaaes, og dersom nogen befindes forsætlig Viis, og af Modtvillighed, enten Slangerne, Spøyterne, Vand-Karrene, eller andre Brand-Redskaber, Skade eller Forderv at tilføye, skal de Skyldige betale Skaden, og desforuden haardeligen straffes. Dersom de og noget deraf borttager og forvender, straffes som aabenbare Tyve, og de som saadant er vidende, og ikke angiver, som Tyvs Medviidere.

Derforuden skal ogsaa alle og enhver, som sig ved Ilden befinder enten at arbejde, eller at være commanderet, sig fredeligen og roeligen forholde, uden ald Klammerie og Slagsmaal, hvor
med

med saavel de ober dem ved Ilden Commanderende Militaire, som Civile Officerer, skal have tilbørlig Indseende, at de, som sig derimod forsee, strax arresteres, og siden tilbørlig affstraffes.

43. Articul.

Om Douceurs for dem som sig flittig forholde, og om Straf for de Forsømmelige.

Dg paa det enhver, som udi saadan Ilds-Nød, med Arbeide og Hielp sig flittig og troelig lader finde, naar han derpaa god Beviislighed kand erlange, en billig Belønning maa og kand have at forvente, da have alle Officererne, saavel som Brand-Værkets Directeurer, Brand-Mesterne, saa og Oldermændene, baade selv ved Ilden at paa-agte, og Dagen efter at Ilden er overstaad, med ald Flid sig at erkundige, hvorledes enhver sig forholdet haver, og dennem da, som efter god Kundskab troeligen arbeidet haver, med deres Artest til Brand-Sessionens Committerede adressere, som da til dennem der sig meest haver exponeret, eller nogen særdeels Vigilance og Flittighed brugt, skal lade udbetale en convenable Recompence af Brand-Cassen hvor udi de i Brand-Ordningen dicterede Mulcter indløber.

Derimod skal de, som deres Skyldighed efter Forordningen ikke have efterlevet, eller ere udeblevne, for Brand-Sessionen angives, at de af dennem ret tilbørligen kand vorde satt til rette og affstraffede med Mulcter til bemeldte Brand-Cassa, og ellers lide viidere efter Omstændighederne, om Opsøghighed eller deslige Forsæelser derhos tillige maatte befindes.

44. Articul.

Om dem som saares eller Lemlæstes ved Ilden.

Skulle og nogen af de, som ved denne Forordning til Arbeide ved Ilden ere anordnede, formedelt deres flittige og troe Arbeide udi Ilds-Nøden, paa deres Lemmer eller Legems Forlighed blive bestadiget, da skal den ikke alleeneste af Brand-Sessionens Casse igien worde lægt og cureret, men end og for derrs troe Arbeide af bemelte Casses Middel vel belønnes. Og dersom nogen saaledes

Bliver forderbed, at han sit Brød fremdeeles ikke kand forhverve, da skal Omförg for hannem drages, at han efter sin StandsCondition og Vilkaar, med fri Underholdning sin Livstiid vorder forserget. Skulle og nogen ved u-lykkelig Hændelse gandske komme fra Livet, skal hannem (naar han ikke er indtegnet i den for Officererne ved Borger-Compagnierne og Brand-Compagniet oprettede Liig- og Enke-Cassa) en ærlig fri Begravelse forundes, og dersom han sig Hustrue og Børn efterlader, skal dennem en Recompence meddeeles.

I fald Brand-Sessionens-Cassa ikke til foranførte Udgifter skulle være tilstrækkelig, da skal det Manglende udbetales af den almindelige Brand- og Lygte-Cassa, hvorudi Brand- og Spøyte- Skatten, samt Brand-Tavle-Penge, som indsamles udi Brand-Tavlerne i Kirkerne indløber; Hvorom da den Skadelidende eller Blesserede skal adressere sig til Ober-Brand- og Vand-Com-missionen med behørig Attest fra sine Officerer og Brand-Ses-sionen, om sit Forhold.

CAP. V.

Om Brand-Compagniet i særdeeleshed.

45. Articul.

Om de Officerer og Brand-Folk, som dette Compagnie bestaaer af.

Brand-Compagniet bestaaer af efterfølgende Personer:

1.) Brand-Majoren eller Directeuren over Brand-Væse-net, som haver Commando over Brand-Folkene, og Disposition over Brand-Needskaberne, med videre efter Forordningens Indhold, saa og Vice-Brand-Directeuren, som hannem skal assistere, og rette sig efter de Ordre som hannem af Brand-Directeuren vorder given.

2.) De øvrige Brand-Officiantere, nemlig: Brand-Capitainen, Premier og Second-Lieutenanterne, samt Fæhdri-chen,

chen, Premier-Brand-Mesterne, de tvende Brand-Cadetter, saa og Brand-Adjoutanten.

3.) Ober- og Under-Brand-Mestere, Spoyte-Mestere, Straale-Mestere, Assistenten og Brand-Svenne; Hvilke alle, enhver ved sin Spoyte, skal være enrøllerede, og enhver sin Forretning udi paakommende Ildsbaade anvist, efter de aarlige af Brand-Sessionen forfattede Brand-Rullers Indhold, samt de dem meddelte Instructioner.

46. Articul.

Om Commando, saa og om Brand-Majorens, eller Directeurs Pligt med videre.

Brand-Compagniets Fahne, skal, ligesom de andre i i Borger-Compagniers Fahner, hos Stads-Hauptmanden bevarer, og han som Brand-Compagniets Chef consideres, og skal bemeldte Brand-Capitain, Lieutenant og øvrige ved Brand-Compagniet staaende Officerer (Brand-Directeuren og hans Embede undtagen) saa og Brand-Folkene, udi Militaire Commando staae under Stads-Hauptmanden; Men i henseende til Ildbrands Tilfælde, Spoyternes Regjering, Bagt og Mynstring, da commanderer Brand-Majoren efter Brand-Ordningen, hvad enhver af demem haver at i agttage.

Saa skal og bemeldte Brand-Major eller Directeur, over Brand-Væsenet, have fri og fuldkommen Disposition over alt det, som hører til Ildens Lødstelse, hvor udi hannem intet Indgriep maa gøres, men enhver som ved Ilden er forordnet at arbejde, skal følge hans Ordres og Anvisning. Og paa det alting kand skee ordentlig og ingen Confusion forvoldes, skal Brand-Majoren som Directeur, naar han sig først om Ildens Bestaenhed har erkjendiget, og efterseet om Spoyter, og andre fornødne Brand-Requisita ere ved Haanden og tilstæde, føye de fornødne Anstalter til at resistere og slukke Ilden, saaledes som han vil staa til Ansvar for. Og naar han sig ind i Ilden maatte begive, for at eftersee hvorledes samme af eller tiltager, eller hvorledes Anstalterne kunde være at forandre, skal enten Vice-Directeuren

eller en anden af Brand-Compagniets Officerer forsyne Brand-Majorens Plads for at give Besked til dem som maatte søge ham; Saa skal og Brand-Directeuren, saavel selv som ved andre flittig efterforske hvorledes enhver forretter sin Function, og i fald nogen begaaer Fejl, eller ikke bruger Spønterne og Vandet rettelig, skal han ved bedre Underviisning søge at rette alle Fejl, og dersom nogen af Brand-Folkene skulle beviise sig overhørige eller Opsetsige imod ham, eller nægte at forrette det ham anbefalede, skal han sig ikke med Folket brouillere, men give det for Ober-Præsidenten eller Stads-Hauptmanden tilkiende, som de Skyldige skal lade arrestere, og skal de siden udi Brand-Sessionen forhøres og afstraffes; Men dersom det skulle befindes, at Brand-Majoren ved Branden begik nogen saa kiendelig Forsælse, at Ilden des formedelst toeg Overhaand, da maa ham derom strax erindres for at remedere det, og hvis ikke, skal Borens Ober-Præsident corrigere samme, og Brand-Majoren siden for sin Forsælse for Ober-Brand- og Vand-Commissionen staae til Ansvar.

Og saasom Vi udi det øvrige i denne Brand-Ordning have befalet, at Borens Politie-Mester skal ved Ildbrands Tilfælde være tilstøde, for at anordne hvad til god Skik og Orden henhører, efter denne Brand-Ordning og Politie-Ordningens samt hans Instruktions Indhold, og Stads-Hauptmanden at commandere Borger-Compagnierne, besørge at Gaderne og andre fornødne Steder, med Borger-Tagt og andre behøvende Ting bliver forsynet, med vliidere efter denne Brand-Ordning Formeldning; Saa ville Vi Allernaadigst at de samtlige, og enhver for sig, skulle leve med hinanden udi en sømmelig Eenighed og god Forstaelse om deres Embede og Forretninger og ikke lade komme nogen Tvistighed om deres Chargers Myndighed, allermindst ved Ildbrands Tilfælde, men alting paa det retsindigste see foranstaltet, samt derom forud gjøre de fornødne Aftaler med hinanden, hvorledes den eene i den andens Fraværelse, efterdi enhver ikke kand være paa alle Kanter af Ilden, kunde assistere hinanden med Ordres og Commando over de Subalterne; Og maa enhver for sig, samt alle tilsammen, lade deres Hoved-Dyemerke i alle disse deres

Em-

Embeds-Forretninger, alleene sigte til Borens Allernaadigste Vil-
lies Fuldbyrkelse, som er Stadens Conservation, Publici Gavn,
og det almindelige Bestes Befordring i alle Tilfælde, paa det alle
sig ellers tildragende onde Sviter kunde forekommes; Til den Ende
Di og Allernaadigst ville, at Ober-Præsidenten i Kiøbenhavn,
haver at see alting derved reguleret og anordnet saaledes som det
best og nyttigst kand see og tienligst eragtes, samt om nogen Tilfæl-
de skulle arrivere, hvorudi Politie-Mesteren, Stads-Hauptman-
den, eller Brand-Majoren ikke vare af lige Meening, eller nogen
Misforstaaelse, imod Formodning, imellem dem eller andre Brand-
Officiantere, eller imellem dem og deres Underhavende, angaaende
Commando eller andre Anstalter ved Bagten og Ildbranden,
sig skulle tildrage, at anordne hvis som foretages skal, saasom Di
hannem dertil det øverste Commando Allernaadigst have betroed,
og derhos Allernaadigst ville, at baade Politie-Mesteren, Stads-
Hauptmanden og Brand-Majoren, enhver om sin Charges og
Forretnings Medfør, med bemelte Borens Ober-Præsident haver
at conferere, og det Resolverte at lade sig til Fuldbyrkelse være
efterretlig.

47. Articul.

**Om Brand-Officerernes Pligt, samt om Instructioner
for dennem og for Brand-Mesterne.**

Officererne ved Brand-Compagniet, naar de komme til Ilden,
skulle sig strax hos Brand-Majoren eller Directeuren, an-
melde og af ham lade sig anvise deres Post, eller om de ikke fore-
finde Directeuren, skal de saasnart see kand underrette ham om
Stedet, hvor de haver fattet Posto, saavelsom om Ildens Be-
skaffenhed.

I sær skal Officererne ved Brand-Compagniet, naar de
komme til Ilden, erkjendige sig om alle Brand-Reqvita saasom
Spønter, Anbringere, Stiger, Ildhager, Vand-Kar, Broer
og Haardekkener ere tilstøede og i Reserva, eller om noget fattes,
da at see det Manglende besørget. Og paa det Brand-Office-
terne saavelsom Brand-Mesterne, om deres Forretning ved I-

den nye kunde være underrettede, saa skal Stads-Hauptmanden bemelte Brand-Officerer indtil Premier Brand-Mesteren inclusive, samt Brand-Adjoutanten, vedborlig skriftlig Instruction meddeele; Men de øvrige nemlig Brand-Cadetterne samt Brand- og Spoyte-Mesterne, meddeeler Directeuren over Brand-Væset hver sin Instruction; Hvilke Instructioner, baade de som udfædtes af Stads-Hauptmanden og af Brand-Directeuren, dog først skulle af denem udi Ober-Brand- og Vand-Commissionen indleveres, og der revideres og approberes, førend de Bedkommende maa meddeeles.

Og paa det disse Instructioner kunde blive til desmeere Nytte; Saa skal Brand-Directeurerne tillige med Brand-Compagniets Officerer og Brand-Mesterne i forveien examinere alle i Staden værende snævre Gader, Stræder og Gange, og erkjendige sig om Huusenes Bessaffenhed i saadanne Stræder og Gange, samt lade sig nye informere om hvilke Huuse og Gaarde i de omliggende Gader, de udi de snævre Stræder værende Huuse stode an paa, og fra hvilke af de store Huuse og Gaarde man i Nøds-Fald kunde bryde igiennem, for at komme til Ilden med Spoyterne; Hvilket alt saavidt mueligt er, forud at fastsætte, skal gives Brand-Mesterne skriftlig til deres Underretning, og de dernæst instrueres om hver Stræde og Gang, paa hvad Kant enhver med sin underhavende Spoyte skal møde, og hvorledes de, som først komme til Ilden, sig skulle forholde, enten om de skulle plante Spoyten udi næst paastødende Gade, eller i Strædet, eller om de skulle brække igiennem en af de paastødende Gaarde; Og endelig hvorledes Anbringerne var at plante, for at tilføre det fornødne Vand uden at blive i Arbeidet forhindret af Vand-Slufferne, med meere som kunde foresalde at i agttage; Og skal herefter i det mindste eengang hvert Aar, Brand-Directeurerne med Brand-Officererne og alle Brand-Mesterne, foretage een saadan Inquisition udi alle snævre Stræder og Gange, paa det Huusene kand blive denem desbedre bekiendt, og alle Omstændigheder kand blive enhver af dem i god Erindring.

48. Articul.

Om Brand-Mesternes og Brand-Svennenes Pligt ved Ilden.

Brand-Mesterne og Brand-Svennene med alle dem som ved Spønterne ere ordinerede, skal strax saasnart det klempter, sig enhver til sin assignerede Spønte forsøve, og denneni jiligen til Ilden anbringe, og sig i alle Maader forholde, som i denne Brand-Ordning meldt er.

I sær skal hver Brand-Mester, naar han kommer til Ilden, anmeldte sig hos Brand-Directeuren, Vice-Brand-Directeuren, eller een af Officererne ved Brand-Compagniet, hvem af dem som ere tilstæde, og indhente Ordre hvor Spønten skal plantes.

Skulle ingen af dem være tilstæde, og Fare var paa ferde, planter Brand-Mestren Spønten efter sin beste Skionsomhed, og giver derefter Brand-Majoren tilkiende hvor han har sat tet Posto.

Forsømmer nogen, med mindre han er svag, eller med Bedkommendes Forevidende bortreist, og sig ikke ved Ilden indfinder, naar det er ham bekiendt, betaler en Ober-Officeer til Straf 4 Rdlr. En Premier-Brand-Mester 2 Rdlr. En Spønte-Mester 1 Rdlr., og en Straale-Mester eller Brand-Svend 4 Mark, samt tiltales aparte efter Omstændighedernes Bestaaffenhed.

Begiver sig nogen, uden Forlov fra Ilden eller den Spønte han staaer ved, straffes han, som den der ikke mødte; Men kommer nogen drukken til Ildbranden, skal Politie-Mesteren, eller Stads-Hauptmanden lade en saadan arrestere, paa det han siden kand blive straffet som meldt er.

49. Articul.

Om Brand-Majorens Folk og Bærk-Geseller, med viidere om Spønter og Slanger.

Brand-Majoren eller Directeuren over Brand-Instrumen-terne, skal altid i det mindste holde 24 Mand af Spønte-Mestere og Bærk-Geseller, som Slange-Spønterne udi Nøds-Fald
vel

vel kand vide at regiere, hvilke Folk, som hidindtil, skal være iførte sorte Rietler, og skal forblive under Directeurens egen Disposition; Dog skal ved enhver af de publiqve Spønter een af bemelte 24 Mænd placeres, som i Nøds-Tilfælde bestandig skal holde sig ved Spønten, og være forsynet med Skruer og Bindlapper, om en Slange skulle springe, eller komme til skade, og skal ellers Brand-Majoren besørge, at der, i Særdeleshed ved hver af de store Spønter, altiid kand være tvende saa kaldede Bind-Skruer, som Spønte-Mesterne skal i agttage, paa det samme kunde paasættes, naar nogen Bræk paa en Slange skulle komme.

Ligeledes skal og Brand-Majoren, ved Forandring af Slangernes ælde see derhen, at alle Skruerne paa Slangerne bliver af eens Størrelse, paa det at 2, 3 a 4 Slanges, i fornøden Tilfælde, kunde samles, for desto længere at avancere ind imod Ilden.

Saa skal og ovenbemelte Folk udi paa kommende Ilds-Nød, staae under Vice-Brand-Directeurens og Brand-Officerernes Commando.

Og som disse Folk desuden verelviis, Dag og Nat, ved de forordnede Spønter og hos Brand-Majoren, skulle have Dag, samt være tilreede naar befales, og for alting paa-agte ved paa kommende Ildsbaade, at være de første paa Stedet; Saa ville Vi Allernaadigst at de fremdeeles skulle have den dem forhen ved Rescript af 6 Februarii 1733. givne Frihed, foruden den Løn de af Brand-Majoren nyder, nemlig enhver udi sit Haandverk, som de have lært, at maa arbejde udi deres Friheds-Timer hvis de med egne Hænder kand affted komme, dog uden nogen Svenne eller Dreng derpaa at holde, eller Værksteder at oprette; Men saafremt de eller deres Hustruer antager eller bruger anden Borgerlig Næring, skal de være pligtige deraf at svare lige med andre Borgere.

Af bemelte Brand-Majorens Folk, skal og en erfaren Mand beordres at have Dag hver Nat hos Vice-Brand-Directeuren, ligesom der er Dag hos Brand-Majoren; Hvilken hos Vice-Brand-Directeuren værende Dag, skal alternere og omgaae iblandt dem, og begynde om Sommeren Klokken 10, og have Post til

til om Morgenen Klokken 4. à 5. men om Vinteren fra Klokken 9. indtil Klokken 6. à 7, alt efter Aarsens-Tiider og indtil det er Dag.

50. Articul.

Om de øvrige Brand-Folkes Antagelse.

Med de ved Brand-Compagniet foresaldne Vacancers Besætning, skal efterdags paa følgende Maade forholdes, nemlig: Naar nogen Ober- eller Under-Brand-Mester, Spønte- eller Straale-Mester, eller og Gemeene fra Brand-Compagniet afgaer, skal saadan Afgang strax Stads-Hauptmanden anmeldes; Hvorhos Vi og Allernaadigst ville, at Brand-Majoren, som dog best bør vide at kiende de dueligste og erfarneste Folk, og derhos for deres Forretninger i u-lykkelige Tilfælde af Ildsvaade selv maa være ansvarlig, skal være betænkt paa, til hver Vacances Besætning for Stads-Hauptmanden 2 a 3 beqvemme Subjecta at foreslaae, og dernest Stads-Hauptmanden, Brand-Directeuren og Vice-Brand-Directeuren, samt Brand-Compagniets samtlige Officerer nogle Dage for Mynstringen, paa den Dag som Stads-Hauptmanden dennem lader tilsiige, skulle komme tilsammen paa Raadhuuset her i Staden, hvor enhver af dennem, naar samtlige foreslagne dennem der forestilles, kand have Frihed, angaaende de til Vacancers Besætning i Forslag bragte Personer, at siige sin Meening, da den af slige Personer, som dertil tienligst og beqvemlest eragtes, udvælges og antages; Dog maa sluttelig disse antagne Personer, paa de udi den 18de Articul ommelte Mynstrings-Dage for Ober-Præsidenten og Brand-Sessionen fremstilles og præsenteres, da de, saa fremt ey noget imod dennem havest at erindre, Unanimiter skulle approberes og antages. I Særdeleshed skulle ellers til Brand-Svenne antages saadanne Folk, som ere sunde, stærke og beqvemme til Arbeide; Pompning og deslige, og i sær de gifte, hvor fra sig og ikke Sommer- og Muur-Svenne maa undslaae, naar de dertil bliver udmeldede og ikke som Reserver, efter den 40 Post, skulle behøves.

51. Articul.

Om Brand-Rullerne og Brand-Sedler.

Skvad sig Brand-Sedlernes og Mynster-Rullernes Udstedelse og Forfærdigelse angaaer, da skulle det af Stads-Hauptmanden, som Brand-Compagniets Chef besørger, dog at det alt forferdiges i Conformitæt med hvis som ved Mynstringen resolveres og for got befindes, og begge deele af Brand-Sessionens Membris som sædvanlig underskrives.

Naar da Mandskabet saaledes vorder antaget, og Brand-Sedlerne udstæde, bliver dem og Brand-Skilterne af Brand-Mesterne ved hver Spønte hvor under de komme, leverede. De medgaaende Omkostninger, som til Rullernes Forfærdigelse og Brand-Sedlernes Trykning med blidere, kunde behøves, skal Stads-Hauptmanden af Brand-Sessionens Cassa efter Regning godtgjøres.

52. Articul.

Om Brand-Skildter.

Enhver Brand-Mester skal have flittig Indseende med sine Underhavende, at deres Brand-Tegn, eller Skildt, altid holdes i god Stand, og om nogen fra Brand-Compagniet afgaaer, skal Brand-Mesteren affordre Brand-Skildtet og Brand-Sedlen, hvilket han skal forvare, og udi næste Mynstring eller Session, det til Brand-Directeuren fra sig levere, paa det at ald Misbrug, som dermed kunde gaae i Svang, kand affattes.

Forsømmer nogen Brand-Mester dette, skal han selv dertil være ansvarlig. Skulle nogen Brand-Svend, det være sig indkøndist eller udkøndist, med Brand-Skildtet hemmelig bortrejse, og er eller haver været i noget Amt, skal hannem efterskrives hvor han er, og bør anses som den der med betroed Gods sig hemmelig haver bort begivet, indtil han det igjen tilbage sender.

53. Articul.

Om Officerernes Brand-Skildt.

Paa Ober-Officerernes, Brand-Mesternes og Brand-Svennes Brand-Skildter, skal være Forandring, paa det enhver
efter

efter sin Charge og Stand ved paa kommende Ildbrand derved
 kand kendes og vides hvad han betiener. Saa maa og ingen
 enten Ober- eller Under-Officeer i Commando-Sager lade sig
 finde uden Side-Bevæhr; under 2 Mark Straf;

Ej heller maa nogen af Brand-Folkene paa Dagten, eller
 ved Ildbrand sig indfinde uden Brand-Skildtet, under forom-
 meldte Straf.

54. Articul.

Om hvad der skal betales ved Avancements i Brand-Compagniet.

Naar nogen Avancements skeer ved Brand-Compagniet,
 skal enhver som avancerer, give til Hielp til syge og qvæste
 Brand-Folkes Cuur, som legges i den her efter forordnede Casse,
 saaledes:

Brand-Directeuren	• • • • •	20 Rdlr.	—
Vice-Directeuren	• • • • •	10 =	—
Capitainen	• • • • •	4 =	—
Om han nyder Løn	• • • • •	8 =	—
Premier-Lieutenanten	• • • • •	3 =	—
Second-Lieutenanten	• • • • •	2 =	—
Fændrichen	• • • • •	2 =	—
Premier-Brand-Mesteren	• • • • •	1 =	2 Mk.
Brand-Cadetterne	• • • • •	1 =	—
Brand-Adjoutanten	• • • • •	1 =	—
Ober-Brand-Mestere	• • • • •	—	4 Mk.
Under-Brand-Mestere	• • • • •	—	3 •
Spoyte-Mestere	• • • • •	—	2 •

55. Articul.

Om Brand-Compagniets Døde, deres Begravelse, saa og om Dimission.

Naar nogen af Brand-Compagniet ved Døden afgaaer, det
 være sig Officerer eller Gemeene, skal det Stads-Haupt-
 manden ved Brand-Capitainen kundgøres, ligesom det ved an-
 dre Borger-Compagnier brugeligt er, og dersom det vorder for-

langet af Brand-Compagniet at bære den Udsøde til sit Hvile-
Sted, skal enhver som dertil bliver Commanderet, saadant es-
terleve, under 4 Mark Straf.

Men dersom nogen begierer at vørde fra Brand-Compag-
niet dimitteret, og formedelst en eller anden Omstændighed be-
høver sin Afsked, skal saadant af Brand-Sessionens Committerede
tages under Deliberation, men hvad Ober-Officerernes forlan-
gende Dimission angaaer, da skal samme hos Ober-Præsidenten
først anmeldes, som examinerer om den Søgende dertil er be-
føyet eller ikke, og naar han befinder at Dimissionen kunde være at
accordere, og han med Stads-Hauptmanden og Brand Majoren
har overlagt, hvem igjen til Ober-Officeer best kunde foreslaaes,
meddeeler han Stads-Hauptmanden Navnet paa den som skulle
gøres allerunderdanigste Forestilling om at bestikkes i dens Sted
som Vi Allernaadigst maatte finde for godt at dimittere, eller
og de, som ved Døden afgaaer.

Imidlertid, og indtil de saadan Afsked erholder, skulle de
forrette hvis de bør, saasom ingen selvraadig maa tage Afsked,
eller nægte at gøre Tjeneste under tilbørlig Straf.

56. Articul.

Om Rejse-Permissioner.

De ved Brand-Compagniet staaende Ober-Officerer, skulle,
naar een af dem vilde forreysse, det for Stads-Haupt-
manden tilkiende give, med Forklaring hvor længe han agter at
udeblive, paa det en anden i hans Sted kand forordnes, som hans
Bestilling, indtil han igjen kommer, udi alle Tilfælde kand fore-
staae; Forsømmer nogen det, skal han give hver Gang i Straf
2 Rdlr. som legges i Brand-Sessionens Casse. Og om det er
en Rejse som varer nogle Dage, da tillige dertil at have Ober-
Præsidentens Samtykke.

Alle Ober- og Under-Brand-Mestere, skulle give Brand-
Directeuren og Brand-Capitainen tilkiende, om de rejser af
Byen, og derhos forklare hvem de har gjort Afstale med, som
udi deres Traværelse skal forrette deres Tjeneste;

Der-

Derfom det forfømmies, skal de betale udi Straf hver Gang det skeer een slet Daler, og derforuden betale efter Billighed den som bliver ordineret, udi den Fraværendes Sted at gjøre hans Brand-Vagter. Forsømmer nogen af de andre, som staae ved Sponterne, at give Brand-Directeuren og deres Brand-Mestere tilkiende at de rejser af Byen, og ikke afgjør hvo i deres Fraværelse skal forrette deres Tieneste, da skal de give til Straf for hver Gang det skeer 2 Mark Danske, saa og betale efter Billighed den som af Brand-Mesteren bliver antagen, for dem at gjøre Tieneste.

Ilgemaade maa ej heller den over Brand-Instrumenterne og Sponterne bestilte Directeur, sig nogensinde her fra Staden begive, mens altid, med sine Folk, blive tilstæde om hans Tieneste behøves. Vice-Directeuren skal ligeledes altid blive tilstæde.

Og om nogen deres andre Forretninger det udkræver at drage af Staden, da skal de, i saa Tilfælde, adressere sig til Borens Ober-Præsident, for at erholde hans Tilladelse. I Særdeleshed skal alle forbemeldte ved Brand-Compagniet staaende Officiantere, Brand-Mestere og andre, steds holdes sig ædruelige og for alt Drukkeskab vogte, under vedborlig Straf om anderledes befindes.

57. Articul.

Om Brand-Vagten og dens Visitation.

Brand-Vagten skal hver Aften, paa den befalede Tid, møde hos Brand-Majoren, og fra hans Huus marchere til Raadhuus-Vagten. Bemeldte Brand-Vagt skal derefter hver Aften inquireres, saavel af de af Stads-Hauptmanden dertil ordinerede Ober-Officerer, som af Brand-Directeuren, eller hans Ordinantz, om de alle om Natten ere paa Raadhuuset, og befindes ædruelige, og paa deres Poster, paa det de Forsømmelige efter denne Brand-Ordning, kand blive straffede; Og, om ellers nogen Forsælse ved Vagten befindes, det tillige for Stads-Hauptmanden at meldes.

58. Articul.

Om Brand-Vagtens Rapporter.

Enhver Ober- og Under-Brand-Mester skal, naar han er tilstæde og ved Helbred, selv forrette sin Vagt, og om Morgenen naar hans Vagt er overstanden, gives enten mundtlig eller skriftlig Rapport til Brand-Directeuren saavel om hvis paa hans Vagt er passeret, som om hans Mandskab haver været complet, og det under Straf af 2 Mark.

59. Articul.

Om Brand-Officerernes, og Brand-Folkets Bøder og Straf for Forsømmelse.

Paa det ellers alting ved Brand-Compagniet kand blive holdt i desbedre Orden, da naar Brand-Directeuren lader Ober-Officererne og Brand-Mestrene til sig kalde, for at give dem Ordre til Mynstring, Visitation og deslige, skal enhver til bestemte Tid indfinde sig.

Forsømmer nogen, fra Vice-Directeuren til Premier-Brand-Mester inclusive, betaler han for hver halv Time 1 Mk. og alle Ober- og Under-Brand-Mestere, for hver halv Time 8 Skilling.

Hvo som uden vigtig Marsag gandske udebliver, skal betale fra Vice-Directeuren til Premier-Brand-Mester inclusive hver 1 Rdlr. Ober- og Under-Brand-Mestere hver 4 Mark; Hvilke Straf-Bøder strax og uden videre Process skal erlægges.

Skulle nogen Ober-Officer, Brand-Mester eller Brand-Svend, enten ved Vagt, Mynstring, Ildbrand, Brand-Inquisition eller andre Commando-Sager, befindes i Drukken-
 skab, da skal en Ober-Officer give i Straf 2 Rdlr. En Brand-Mester 1 Rdlr. og en Brand-Svend 3 Mk. Er ved forbemeldte Commando-Sager Ober-Officerer, Brand-Mestere, og Brand-Svenne, ikke bestemte Klokket tilstæde, paa det forordnede Sted, eller er fraværende ved Mynstringen, naar deres Navne paaraabes, da skal en Ober-Officer, indtil Premier-Brand-Me.

Mester inclusive, gibe i Straf 4 Mk., en Brand-Mester 2 Mk., og en Brand-Svend 1 Mk., men bliver nogen aldeles borte, betales Straffen tre dobbelt.

Brand-Mesterne skal ellers ved Mynstring og anden Commando, have Indseende med Mandskabet, at de ej uden Forlov bortgaae, og naar Mynstringen, eller de anbefalede Forretninger er overstanden, skal enhver Brand-Mester eftersee sit Mandskab efter Rullen, paa det de, som sig hemmelig haver bortgivet, derfor kand ansees og straffes.

I det øvrige skulle enhver Brand-Mester og øvrige ved Ilden forordnede, være sine foresatte Officerer hørig og lydlig, og med ald Sømmelighed forrette alt hvis de befaler; Skulle nogen sig fordriste, at opsette sig imod Brand-Majoren, eller andre dem foresatte Officerer i Commando-Sager ved Ildbrand, Vagt og Mynstring, Brand-Inquisition, eller i andre Tilfælde, som til Brand-Ordnningen henhører, det være sig hvo han er, enten med Modtvillighed, Forsømmelse, u-sømmelige Ord, eller i Stærning, skal han tilbørligen ansees og straffes efter Sagens befindende Bestaenighed; Og skal herom, ligesom om andre Brand-Sager, udi Brand-Sessionen holdes Forhør, og den Skyldig befundne der dømmes, enten til Mulcter, eller anden vilkaarlig Straf; Men de Forsælsler, som maatte begaees af nogen, som ere ved Brand-Compagniet under Stads-Hauptmandens Commando udi andre Optog med de øvrige Borger-Compagnier, som ej concernerer de i Brand-Ordnningen befalede Poster, samme besørgeres af hannem vedbørligen corrigeret, paa ligemaade, som ved de øvrige Borger-Compagnier er befalet.

60. Articul.

Om de Fattiges Befrielse ved Optog.

Skulle noget Optog, efter Borens Allernaadigste Befaling skee, og de Fattige af Brand-Folkene ej kunde formaae at anstafte og bekoste demnem hvis de dertil maatte behøve, for at komme saa ziirlig frem som andre, skal de heller den Dag derfor befries, end at Cassen med nogen Bekostning dertil, skulle besværres.

61. Ar-

61. Articul.

Om Brand-Adjoutantens Embede.

Brand-Adjoutanten, som af Stads-Hauptmanden antages, og, som tilforn er meldet, af hannem instrueres, skal, som hidindtil, have aarlig Lon 50 Rdlr., som hannem af Brand-Sessionens Casse betales, og skal han ellers udi alle paa kommende Ildbrands Tilfælde strax forsøge sig, og siden ved Ilden opholde, paa det Sted hvor Ober-Præsidenten befindes, for at forrette hys han hannem haver at befale.

CAP. VI.

Om Brand-Retten, dens Domme,
og Execution.

62. Articul.

Om Brand-Sessionens Committerede og deres
Kiendelser.

Brand-Sessionen, eller den Ret, hvor de Forsætter skal paaKiendes, som imod Brand-Ordningen begaaes, skal holdes udi det sædvanlige Værelse paa Raadhuset, og skal bestaae af efterfølgende Committerede, nemlig: Bors Politie-Mester, Stads-Hauptmanden, Brand-Directeuren og Vice-Brand-Directeuren, saa og Brand-Capitainen.

Protocollen skal føres af den Eedsvorne Politie-Fuldmægtig, eller af Protocollisten, hvilken Politie-Mesteren, som den første Committerede i Retten, dertil, og til Boderens Regenskab, finder beqvemmet at have Lejlighed; Og skal samme Sessions-Protocoll af Ober-Præsidenten igiennemdrages og forseigles.

Med Citationernes Forkyndelse, som skeer med mundtlig Aftens Varsel, dens Resolutioners og Kiendelsers Udstedelse paa slet Papiir, under Brand-Seglet og Skriverens Haand, efter Protocollens Indhold, hvor i de Committerede underskrive, skal ellers i det øvrige forholdes saaledes, som om Politie-Kammerets Kiendelser

ser er anordnet, og om de ikke inden trende Solemerker efterleves, skeer derfor Exsecution.

Skulle nogen finde sig misnoyet med Brand-Sessionens Klendelse, kand samme, naar den overgaaer 10 Rdlrs. Bøder, inden 14 Dages Forløb, ved skriftlig Memorial paa slet Papiir for Ober-Brand- og Vand-Commissionen paa anses; Men efter den Tid tilstødes ingen Apellation, ej heller om Bøder af ringere Summa.

Udi denne Brand-Ret, skulle alle Forseelser paakiendes, som af alle de under Brand-Compagniet, imod Brand-Ordningens Bydende, ved Ildbrand, Inquisition, Bagt og Mynstring &c. begaaes: Saa og naar nogen andre af Indvaanerne, ved paakommende Ildbrand eller ved de aarlige her i Staden holdende Brand-Inquisitioner, ellers maatte befindes imod Brands-Ordningen sig at have forseet, eller formedelst Mangvement af Brand-Requifita, Skorsteens-Fejnings Forsømmelse, og andre deslige imod Brand-Ordningen stridende Poster, eller for Udeblivelse, naar Ildsbaade paakommer, at møde ved Ilden, paa Alarm-Plads, eller andre Steder, hvor de efter Brand-Ordningen sig bør indfinde, eller noget forrette, skulle dicteres Multer til Brand-Cassen at betale, eller i dets Mangel paa Kroppen at lide, da skulle de ligeledes i alle deslige Sager svare til denne Brand-Ret af hvad Jurisdiction de end og ellers i andre Tilfælde kunde være (den aparte Erstattning eller Straf undtagen, som af Øvrigheden, Eyeren eller andre Vedkommende maatte findes fornøden at søge til Stadens Opreisning efter Loben og denne Brand-Ordninges 12te Articul, som henviises til den Ret hvor samme henhører at paadømmes.)

63. Articul.

Om Straffens Skierpelse efter Omstændighederne.

og paa det Brand Folkene med desbedre Nidkerhed og Skyldighed kunde vide ved paakommende Ildbrand, Mynstring, den aarlige Visitation og i andre dem paaliggende Forretninger, at bevise deres Pligt og ædruelige Forhold; Saa tillade Vi Aller-
H
naa.

naadigst, at saavel Brand-Officererne, som Brand-Mesterne og de Gemeene, maae, efter Sagens forefindende Bestaaffenhed og Omstændighed, af bemelte Brand-Ret, sættes udi høiere Bøder end udi denne Bores Allernaadigste Brand-Ordning er foreskrevet, saa maa og Brand-Officererne anses med Arrest, og de Gemeene med at sættes i Arrest paa Vand og Brød, eller med at bære den Spanske Kappe, alt efter Forsøelsens Bestaaffenhed.

Skulle ellers en eller anden Forsøelse imod Brand-Ordningen begaaes, hvorføre ingen vis Straf i denne Forordning var diceret, da haver Brand-Sessionen alligevel at domme den Skyldige til en arbitrair Mulct efter Sagens Bestaaffenhed.

64. Articul.

Om en Brand-Cassa, hvor i Bøderne med videre efter Brand-Ordningen skal bevares; Om dens Udgifter og Regnskab.

Som Zi Allernaadigst have destineret alle de Indtægter, som haves af alle i Brand-Ordningen dicerede Mulcter, saa og det som betales formedelt Brand-Officerernes Avancements, til rens Brug, nemlig til Udgifter Brand-Besenet vedkommende, som videre herefter forklares (de Bøder undtagen, som expresse nævnes til Dvæst- og Convent-Huuset.) Saa ville Zi Allernaadigst at alle deslige Indtægter bør være og beregnes under en Cassa; Hvilken Cassa herefter udi Brand-Sessionen skal holdes, i Steden for der tilforne over saadanne Indtægter har været holdet adskillige smaae Casser, og samme altsaa nu fra dato at combineres; Til hvilken Ende Politie-Mesteren, Stads-Hauptmanden og Brand-Majoren, samt Brand-Capitainen, hver for sig skal have sin aparte Nøgel til samme Cassa, og skal derover af Politie-Fuldmægtigen eller Protocollisten, som til at føre Protocollen i Sessionen forordnes, aarligen forfattes og aflægges ordentlig Regnskab, som i Raadstue-Archivet skal bevares, ligesom over andre publicke Indkomster skeer, og samme Regnskab med behørig Documenter til Indtægtsens og Udgiftens Legitimation at skal bieslægges.

Udgifterne af denne combinerede Cassa, skal, som tilforn er meldt, bestaae:

1.) Udi hvis som til Brand-Rullernes Skriv-Materialier medgaaer efter forestaaende 5 Ide Articul.

2.) De Douceurs, som efter den 26de Articul gives dem, som kommer med de trende første Sluffer Vand.

3.) Til Politie-Fuldmægtigen eller Protocollisten for Protocollen i Sessionen at føre og Regnskabet over Bøderne at aflægge 20 Rdlr. og til Politie-Betienterne for deres U-mage med Tilsigelserne 10 Rdlr., saa og Brand-Adjoutantens aarlige Løn 50 Rdlr. efter den 6Ide Articul.

4.) Det som efter den 43 og 44. Art. betales dem som ved Uden kommer til Skade, &c. for saavitt samme Cassa kand tilstrække.

Men hvad de øvrige Brand-Officiantere og Brand-Svenne angaaer, da skal de alleene nyde de Portioner gotgiort, som ved Kongelig Allernaadigste Resolution af 12. Octobr. 1742. er befalet og fastsatt af Lygte og Spoyte-Cassen at betales.

Og da det er deres Pligt udi almindelig Fare meere at hensee paa deres og deres Med-Ingbyggeres felleds Frelse, end noget Particulair Salarium; Saa skulle de og, saabelsom alle de øvrige i Brand-Ordringen mentionerede Civile- og Militaire, som intet derfor nyde, samtlige være forbundne alligevel at gjøre deres beste Flid og vise sig Bindstibelige for Publici Skyld og Dores Kongel. Residentz-Stads Conservation.

65. Articul.

Om Bødernes Exsecution.

Alle de i denne Brand-Ordring ommelte Bøder, som ej mindst- gen efter Paafordring bliver betalte, skulle ved Stadens Under-Fogder, uden Forstiel af Jurisdiction, ved Exsecution ind- drives hos de Skyldige, efter Brand-Sessionens foregaaende herom givne Kiendelser og Resolutioner, og i fornævnte Brand-Cassa erlæg- ges; Og skal alle saadanne Bøder, som kunde restere, tages i sam- me Consideration, og, udi Stervboer, Concurser eller Fallitboer, være prioriteret, ligesom andre Kongelige Skatter.

Udi

Udi det Øvrige haver alle, som Ildbranden ved deres Skio-
desløshed og U-agtsomhed forvolder, deres Straf efter Loven u-feil-
barligen at forvente og stande til rette som vedbør. Hvorefter alle
og enhver sig allerunderdanigst have at rette og for Skade tage va-
re; Thi byde og befale Vi hermed Os Elskelige Vores Directeurer
udi Brand- og Vand-Commissionen, saa og Os Elskelige Vores
Ober-Præsident, samt Borgermestere og Raad i Vores Kongelige
Residentz-Stad Kiøbenhavn. Item Brand-Sessionens Commit-
terede, samt Byefogden og alle andre, som denne Vores Brand-
Ordning, under Vores Cancellie Segl tilstiftet vorder, at de den
paa behørige Steder til alles Efterretning strax lader læse og for-
kynde; Og ellers saavidt enhver vedkommer nøye paasee, at samme
af alle Vedkommende stricte bliver efterlevet og opfyldt. Og som
Vi Allernaadigst have ladet føye den Anstalt, at enhver Brand-
Officiant, samt Ober- og Under-Brand-Mestere skal blive leveret
et Exemplar af denne Brand-Ordning, til allerunderdanigst
Efterlevelse; Saa skal samme bestandig følge deres Successorer,
og med Brand-Skiltet forblive hos den Person, som betræder hans
Post. Givet paa Vort Slot FREDENSBORG den 9de Maji 1749.

Under Vor Kongel. Haand og Signet.

Friderich R.

